

The Voice of Canadian Slovenians

Glasilo

kanadskih Slovencev

Leto 13 - številka 1 - januar / februar 2009

Uvodna beseda

Še pred koncem leta so v nakupovalnih središčih pripravili pravljичne gradove, v katerih je mesec poprej vsak dan sedel rdeči debelušni Božiček, pa tudi trgovine so hitro umaknile vse, kar je še spominjalo na božič, saj je bilo treba kupcem ponuditi robo za valentinovo, od spodnjega perila, poslikanega s srčki, do raznovrstnih bonbonier v obliki srca, pa seveda raznovrstnih voščilnic...

V slovenskem izročilu pričakovanje od enega do drugega praznika ni bilo vezano na nakupovanje... Tudi če o praznikih nismo veliko premišljevali, so vseeno pustili nekaj dragocenega za naše življenje...

Božično drevesce je ostalo v hišnem kotu do sv. treh kraljev, ponekod tudi do svečnice, in nas opominjalo, da je na svetu veliko revnih ljudi in da se prav ob božični zgodbi lahko vsi učimo skromnosti in sočutja do sočloveka. V predpustnem času je bil čas za ženitovanja, potem se je začelo resno kmečko delo, predvsem setev in delo v vinogradu. Na pustni torek so se končale zadnje norčije, potem pa je napočilo obdobje premišljevanja in odpovedi. Post je včasih pomenil odpoved od hrane, danes pa ni hrana edina, ki nas uničuje. Ta nenehna tekma za obstanek, v katerem nikakor ne moremo doseči zadovoljstva, saj nam sodobna komunikacijska sredstva nenehno dopovedujejo, kaj vse potrebujemo za srečno in zadovoljno življenje... Tudi sodobna ameriška kultura je bolj usmerjena v potrošništvo, kot v univerzalno poslanstvo umetnosti in kulture.

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo se spomnili slovenske kulture, ki nam je za vzgled postavljala vrednote, ki nas krepijo kot posameznike in kot družbo, kajti le s poštenjem in pridnim delom, s skromnostjo ter ljubeznijo in sočutjem do sočloveka se bomo lahko upirali skušnjavam potrošniške družbe in premagovali gospodarsko krizo, ki ne samo ogroža naš življenjski stil, kakršnega smo bili navajeni, ampak nam zbuja bojazen, kako bomo preživeli ... kako bodo preživeli naši otroci ... Če smo jim dali vsaj nekaj tiste slovenske iznajdljivosti, trdoživosti in poguma, ki so ga naši predniki nam posredovali, potem si bodo lahko sami pomagali. O tem pričata zgodbi dveh kanadskih Slovencev, ki sta objavljeni v tej številki Glasila, potomcev predvojnih slovenskih priseljencev, ki so prišli v Kanado z velikim upi in pričakovanji, pa so naleteli na razočaranja in veliko gospodarsko krizo. In vendar so preživeli ... in njihovi otroci so presegli vsa njihova pričakovanja in kljub svojim uspehom ohranili vrednote, ki so jim jih privzgojili njihovi starši.

GLASILO

Osrednja revija za Slovence v Kanadi / Main publication for Slovenians in Canada

IZDAJA - VSKO - Vseslovenski kulturni odbor
PUBLISHED By - ASCC - All Slovenian Cultural Committee

NASLOV / ADDRESS

GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV:
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3W2
Tel: 416-259-1430

ODGOVORNA UREDNICA / CHIEF EDITOR:

Cvetka Kocjančič
e-mail: CvetkaKocjancic@theslovenian.com

UREDNICA / EDITOR:

Milena Soršak
e-mail: MilenaSorsak@theslovenian.com

IZVRŠNI UREDNIK / PRODUCTION EDITOR:

Frank Brence
e-mail: FrankBrence@theslovenian.com

ADMINISTRACIJA / ADMINISTRATION:

Sandra Komavli
e-mail: SandraKomavli@theslovenian.com

MARKETING:

Florian Markun
e-mail: FlorianMarkun@theslovenian.com

LEKTOR ZA ANGLEŠČINO / ENGLISH EDITOR:

Richard Vukšinič

DOPIŠNIKI IN OSTALI SODELAVCI / WRITERS AND OTHER MEMBERS OF THE PRODUCTION TEAM

Anica Resnik, dr. France Habjan, Silva Plut, dr. Anne Urbančič,
Frank Novak, Martin Polanič, Miro Koršič,
Ciril Soršak, Marjan Kolarič

SPLETNA STRAN / WEB PAGE:

www.theslovenian.com

LETNA NAROČNINA - YEARLY SUBSCRIPTION

Kanada - Canada \$25.00, ZDA - USA \$30.00,
Evropa - Europe \$40.00

Uredništvo si prizadeva, a ne sprejema odgovornosti za točnost podatkov. Besedila ne odražajo vedno stališča uredništva.

The editors are making a reasonable effort to provide accurate information, but they assume no liability for the errors or omissions of the writers. Articles do not necessarily reflect the opinion of the editors.

Vsebina

- 2 Uvodna beseda
- 4 Ob kulturnem prazniku
- 6 Prešernov večer 2009
- 7 Slikarska razstava
- 9 Veleposlanik Kunstelj o Sloveniji in kanadskih Slovenceh
- 15 Ustanavlja se prva katoliška univerza v Sloveniji
- 18 Frank Lovšin prejel Order of Canada
- 20 Kanadski slovenski kongres
- 20 Family day
- 21 Slovenski Dom Christmas Banquet 2008
- 22 Spotlight Orchestra z novo pevko
- 23 New Interactive Internet Site for Slovenian Youth
- 24 Obama v Beli hiši
- 25 Ljubezem do slovenstva ga je privabila nazaj v slovensko skupnost
- 29 Spomin na Rudija Glavača
- 30 Prešernove nagrade 2009
- 31 Nekaj misli o Prešernu
- 32 Rudi Resnik 1924 - 2009
- 33 Janko Čadež 1921 - 2008
- 34 Dr. Peter Klopčič 1925 - 2008
- 35 Ivan Zakrajšek 1924 - 2009
- 35 Novice
- 37 Polka maša
- 38 Sveti trije kralji - Legenda
- 39 The Love Letter
- 42 Spored prireditev od 15. februarja do 24. maja

POMLADNA SLIKA CVETKA KOCJANČIČ

V svoji gredi nebeški vrtnar
najlepše cvetlice zaseje,
spomladi, ko sonce ogreje,
razstavlja nevidni slikar
podobo, ki duše ogreje.
Noben vrtnat, noben slikar
ne zmore tega za denar.

Ob kulturnem prazniku

Cvetka Kocjančič

Pomen slovenske kulture pri oblikovanju slovenskega naroda, ohranjevanju slovenskega jezika in pri prizadevanju za osamosvojitve Slovenije je tako velik, da je Republika Slovenija določila 8. februar, obletnico smrti Franceta Prešerna, največjega slovenskega pesnika vseh časov, za slovenski državni praznik.

Slovenski literarni velikani so, podobno kot Prešeren, črpali svojo modrost iz Svetega pisma in v njem iskali vzorce za slovensko zgodovino in smernice za prihodnost. Naši veliki literarni geniji so smatrali, da je umetnost dolg tistim, ki so bili pripravljene žrtvovati svoja življenja za krščanske ideale, ker so v njih videli smisel in cilj, proti kateremu hrepeni človeštvo. In ne samo tistim iz preteklosti, pač pa tudi vsem sodobnikom, saj smo kot posamezniki, ki izhajamo iz določenega naroda, ki nam je iz svoje zakladnice dal vse, kar je do sedaj premogel, dolžni nadgrajevati to našo skupno duhovno zgradbo v sodelovanju in sožitju z drugimi pripadniki našega naroda, in če smatramo, da je ta naš narodni zaklad koristen drugim narodom, smo tudi z njimi dolžni deliti. Dolg pesnikov in pisateljev je vezan tudi na prihodnost, ker od tega zavisi nesmrtnost slovenske duše, slovenske kolektivne podzavesti... Naši zanamci nas ne bodo ocenjevali samo po tem, kakšne uspehe smo dosegli zase, ampak kakšen svet bomo njim pustili, kakšne vrednote jim bomo postavili za vzgled, kako dalekosežno v prihodnost bomo gledali.

Kot majhen narod so se Slovenci vedno

radi zgledovali po tujcih in smatrali vse, kar so nam tujci ponujali, bodisi materialne ali duhovne vrednote, za boljše od domačih. Proti temu so slovenski pesniki in pisatelji vseh časov svarili slovenski narod in mu utrjevali samozavest in spoštovanje do slovenskih vrednot.

Ker je bil slovenski narod majhen, po veri in jeziku pa enoten, je slovenskim kulturnim ustvarjalcem uspelo ohranjevati kulturno kontinuiteto in enotnost duha, ki je temeljila na treh osnovnih vrednotah: ljubezen do matere, ljubezen do domovine in ljubezen do Boga. Z razvojem sodobnih komunikacijskih sredstev tuja učenost z neznansko hitrostjo prodira v slovenske domove in slovenski narod je bolj kot kdajkoli prej dovzeten zanjo. Ameriška hollywoodska kultura je v borih petdesetih letih spremenila kulturni okus Slovencev doma in po svetu. S prodorom ameriške kulture med Slovence prodira tudi ameriška duhovna fragmentiranost in duševna šibkost. Med ljudmi, tudi tistimi, ki jim ne primanjkuje materialnih dobrin, je vse več duševnih bolezni in vsakovrstnih zasvojitvev. Kakšno nasprotje duševne stabilnosti naših preprostih slovenskih prednikov, ki so se soočali z veliko večjimi problemi.

Priseljenska izkušnja je pogosto lahko vzrok duševne nestabilnosti, toda istočasno je lahko tudi vir prave umetniške ustvarjalnosti, ker človeku omogoča, da se duhovno distancira od kulture stare domovine in jo lahko bolj objektivno presoja s perspektive nove kulture. Po drugi strani

pa kulturo nove dežele lahko objektivno presoja kot tujec, ker nenehno primerja novo kulturo s staro. Pravi umetnik na ta način proučuje svoje ponotranjene vrednote in prepričanje, ohrani tisto, kar velja za novo situacijo in zavrže drugo, kar mu ni več potrebno, ali pa integrira posamezne vidike obeh kultur.

Izseljenski pisatelj ima idealno priložnost, da pozitivno prispeva k duhovnosti svoje domovine tako, da deli v tujini pridobljeno znanje in modrost s svojim sorojaki. Istočasno lahko veliko prispeva svoji novi domovini, ker jo lahko z modrostjo, prineseno iz svoje domače kulture, duhovno obogati. Še najbolj pa je pomembna vloga izseljenskega umetnika kot duhovnega vodiča ostalim priseljencem iz istega kulturnega področja.

Slovenski izseljenski pisatelji ustvarjajo iz ljubezni do ljudi v svojem etničnem krogu, iz ljubezni do stare in nove domovine, iz ljubezni do vseh ljudi na svetu...

V času sodobnih komunikacijskih sredstev noben človek in noben narod ne more živeti v izoliranosti; v poplavi informacij pa lahko kaj hitro izgubi orientacijo za zdravo in mirno življenje in sožitje z drugimi ljudmi. Vloga pisateljev in umetnikov nasploh je, da kažejo narodu in človeštvu pravo pot, čeravno ta pot ni vedno taka, kot bi jo ljudje, ki bolj hrepenijo po trenutnih užitkih kot po dolgoročnem zadovoljstvu, želeli.

Prav je, da se ob prazniku kulture spomnimo vseh tistih, ki s svojimi literarnimi, glasbenimi, likovnimi, folklornimi talenti vzdržujejo kontinuiteto slovenske

kulture v Kanadi. Še posebej pa bi se rada spomnila kanadskih slovenskih pisateljev, za katere niti naša nova, niti stara domovina, pa tudi Slovenska skupnost nimajo veliko posluha. Slovenski krog bralcev v tej veliki deželi je premajhen, da bi se založbam splačalo izdati knjigo slovenskega pisatelja, tudi če jo napiše v angleščini. Slovenske založbe v domovini jim niso kaj dosti naklonjene in če že kaj sprejmejo za objavo, vzame leta, da pride na vrsto. Tudi če bi svoja dela izdali v samozaložbi, jih ne bi mogli prodati. Še za objavo krajših literarnih del ni v Kanadi veliko možnosti. V uredništvu Glasila se je nabralo že kar nekaj kvalitetnih črtic kanadskih slovenskih avtorjev, ki jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Podpora slovenskemu tisku v Kanadi je tako majhna, da niti Glasila ne bi mogli izdajati, če ga ne bi sami oblikovali in tiskali, in če ne bi vsega dela opravili brezplačno.

Mogoče bo nekoč zgodovina ocenjevala našo slovensko skupnost v Kanadi tudi po tem, koliko literarnih del so naši kanadski Slovenci ustvarili, kako so ohranjevali slovensko pisano besedo, kako so beležili nastajanje in delovanje slovenske skupnosti v Kanadi... Do takrat pa naj se jim v imenu tistih, ki se zavedamo, koliko časa in truda je potrebno, da napišeš nekaj strani dolgo zgodbo, zahvalim za ves njihov trud.

Pesništvo zdravi rane, ki jih razdaja razum.

Knjiga je vrt, ki ga lahko nosiš v žepu.

Knjiga je najdragocenejša posoda, ki jo je iznašel človek.

Knjige so luči, ki sodijo v civilizacijo.

(Roosevelt)

Prešernov večer 2009

Milena Soršak

V petek, 6. februarja je v cerkveni dvorani na Browns Line Vseslovenski kulturni odbor organiziral Prešernov večer. Program je spretno vodil napovedovalec Simon Pribac. Po kanadski

Simon Pribac

Marjan Kolarič

in slovenski himni je najprej spregovoril predsednik VSKO in pozdravil vse navzoče. Za njim je prevzel besedo veleposlanik RS v Kanadi g. Tomaž Kunstelj, ki je v svojem govoru orisal delo vlade RS v preteklem letu in obenem poudaril, kako veliko vlogo je imela pri osamosvajanju Slovenije vizija, ki jo je pred 160 leti dr. France Prešeren izražal v svojih pesnitvah. Dr. Tone Kačinič je občuteno zrecitiral Prešernovo romanco Turjaška Rozamunda in pesem Strunam. Andy Kuri je s svojim Spotlight orchestra, ki

se mu je pred kratkim pridružila talentirana pevka Kristina Križan, glasbeno obogatil večer s tremi slovenskimi pesmimi. V drugem delu programa je nastopil gost iz Slovenije, oderski igralec Uroš

dr. Tone Kačinič

Jamski človek - Uroš Fürst

Fürst, ki je z monoigro avtorja Roba Beckerja Jamski človek do solz nasmejhal publiko. Komedija na duhovit in sproščen način spretno ironizira odnose med moškim in žensko, ki se trudita za medsebojno harmonijo, pa jima zaradi njune prvotne npravi to večkrat ne uspe.

Kristina Križan

Posebnost večera je bila likovna razstava slovenskih kanadskih umetnikov, ki jo je organiziral Miro Koršič.

Slikarska razstava

Cynara Pitamič - Issa

It was Prešernov večer 2009, an evening celebrating Slovenian art. Various artists came together as a group to surprise the

Andrea Stajan - Ferkul

community with their wonderful talent and creativity. The audience was dazzled and the hall was full.

Six Slovenian artists residing in Ontario displayed their framed artwork. Each with their own individual style and expertise. Various mediums were utilized including watercolor, mixed media, oils and oil pastels. The mixed media is to me the most intriguing because you are unaware of how the artist obtains his or her final result. He must

experiment and go through many tests in order to come up with a visually acceptable medium. This could be very trying for the artist. Watercolor and oils are also very difficult mediums and may take years to truly master. The majority of these artists have been working at their craft for many years. It was obvious to see how much effort and passion goes into each piece.

In the end, the exhibit was impressive and it was amazing to discover the hidden

Nežka Petek - Škulj

treasures that are amongst us. Congratulations to Andrea Stajan-Ferkul, Nežka Petek-Škulj, Martin Polanič, Leo Bolta, Oscar

Martin Polanič

Pitamič and Miro Koršič. Without them, the event would not have been the same. Hopefully we'll have the pleasure and the honour to view their art again next year.

Leo Bolta

Oskar Pitamič

Miro Koršič

Veleposlanik Kunstelj o Sloveniji in kanadskih Slovencih

Cvetka Kocjančič

Leto 2008 je bilo zelo zanimivo za Slovence v domovini, kakor tudi za kanadske Slovence, ki s pozornostjo opazujemo dogajanja v Sloveniji. Veseli smo, da se je veleposlanik RS gospod Tomaž Kunstelj odzval našemu vabilu, da za bralce Glasila odgovori na nekaj vprašanj.

Lansko leto je bilo za promocijo Slovenije v svetu veliko pomembnih dogodkov. Zanima nas vaš pogled na nekatere teh dogodkov.

Leto 2008 je bilo za Slovenijo pomembno zaradi številnih dogodkov. Predsedovanje Svetu EU je bil nedvomno velik izziv za celotno državno administracijo in politično vodstvo države, ki je pri vodenju tega projekta upravičilo sloves Slovenije kot najuspešnejše nove članice po veliki širitvi EU leta 2004. Četudi bi kakšno stvar mogoče danes naredili drugače, pa je zelo pomembno, da so države članice naše predsedovanje ocenile kot zelo uspešno. Vprašanja energetike in zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov, potrditve reformne pogodbe iz Lizbone, reševanje zapletene politične situacije ob razglasitvi samostojnosti Kosova so bile samo ene izmed tem, ki so v dobršni meri zaznamovale naše predsedovanje.

Obisk britanske kraljice je še bolj kot

Veleposlanik RS Tomaž Kunstelj na sprejemu generalne guvernerke Kanade Michaëlle Jean v Rideau Hall, Ottawa

zaradi vsebine pomemben zaradi simbolike. Voditelji držav s svojimi srečanji odpirajo pota do sodelovanja na različnih nivojih in dajejo s tem jasno sporočilo svojim državljanom. Konkretno sodelovanje pa potem dogovorijo predsedniki vlad, ministri ter različne institucije. Za Veleposlaništvo Republike Slovenije v Kanadi je nedvomno zelo pomemben obisk generalne guvernerke v Sloveniji, ki je morala zaradi kanadske notranje politične krize močno skrajšati obisk in se predčasno vrniti iz srednje Evrope. V nekaj pogovorih z generalno guvernerko v zadnjih dneh (op. T.K.: januarja in začetek februarja) sem dobil zagotovilo, da bo skušala čimprej, po možnosti še letos, v celoti izpeljati predviden državniški obisk v Sloveniji. Nekatera globalna vprašanja človekovih pravic, pravic otrok, humanitarne krize ter vprašanja vrednot človeštva, ki so se

negativno odrazile tudi v finančnem kolapsu, kateremu smo priča v zadnjih mesecih, so, poleg sodelovanja na področju kulture, izobraževanja in sodelovanja mladine, tiste teme, o katerih bi s slovenskimi sogovorniki želela poglobljen dialog. Poleg tega pa je obisk Slovenije tudi priznanje Slovincem v Kanadi, da vas nova domovina ceni in spoštuje kot uspešne, delovne, požrtvovalne in zavedne Kanadčane in Slovence. In tak občutek sem dobil tudi v Rideau Hall-u sredi lanskega novembra, ko je generalna guvernerka na slovensko pobudo prvič pred kakšnim potovanjem v tujino organizirala kulturni večer s predstavniki izseljenskih organizacij iz držav, ki jih bo obiskala. Običajna praksa je, da si voditelji držav izmenjujejo obiske in zato je obisk Michaëlle Jean v Sloveniji dobra podlaga za obisk dr. Türka v Kanadi, ki ga sicer kratkoročno še ne načrtujemo. Čez eno leto bodo v Vancouvru in na Whistlerju zimske olimpijske igre, ki se jih po ustaljeni praksi udeleži zelo veliko število šefov držav, zato ne bo nobeno presenečenje, če bo med njimi tudi slovenski predsednik države.

Vsi dogodki države se nalagajo "na en račun" in le celota lahko predstavlja ugled države. Pri tem so državniški obiski pomembni zaradi medijske pozornosti in kljub težavam, ki jih tudi v Sloveniji ne manjka, smo lahko na Republiko Slovenijo ponosni. Velikokrat nam tujci priznajo več, kot smo si sposobni sami priznati in zato ne preseneča, da smo bili deležni izrazitih pohval tudi na račun vodenja predsedovanja EU v Ottawi.

Slovenija je konec lanskega leta dobila novo vlado. Izseljence med drugim zanima, kaj to pomeni za nas, ki živimo izven Slovenije?

Slovenija je imela lani jeseni redne parlamentarne volitve in v skladu z rezultatom je prišlo tudi do oblikovanja nove vladne koalicije. Po dolgih letih, v katerih je bil za Slovence izven matične države pristojen državni sekretar, je v skladu z veljavno zakonodajo za rojake po svetu spet pristojen minister v slovenski vladi. Po prvih delovnih stikih s predstavniki nove vladne garniture in dr. Žekšem imam občutek, da Slovenci po svetu predstavljajo eno od pomembnih vsebin za vsako vlado, ne glede na to, iz katerega dela političnega spektra prihajajo koalicijske politične stranke. Minister je že najavil nadgradnjo veljavne zakonodaje, saj vsak zakon poleg vsebinskih rešitev potrebuje tudi izvedbene dokumente. Minister Žekš tudi opozarja, da po odpravi meja znotraj EU tudi ni več smiselno govoriti o zamejcih. Lahko pričakujemo, da bosta tudi v novem mandatu pomembno vlogo odigrala oba sveta, v katerih bodo sedeli predstavniki rojakov iz sosednjih držav ozirama iz izseljenstva.

V zvezi s članstvom v teh svetih se včasih širijo napačne razlage o predstavnikiških funkcijah pri slovenski vladi. Potrebno je poudariti, da gre že zaradi načina imenovanja - imenuje jih predsednik slovenske vlade! - za ugledne posameznike, ki na podlagi svojih izkušenj, ugleda med izseljenci ter modrosti lahko pomagajo predsedniku vlade in vključenim vladnim resorjem oblikovati take rešitve ali ukrepe, ki bodo kar

najbolj učinkovito pomagali rojakom izven domovine. V Kanadi ste na 1. Konvenciji kanadskih Slovencev v začetku novembra 2006 predlagali imenovanje g. Staneta Kranjca, ki ga je nato imenoval predsednik vlade. Zato g. Kranjc ni izvoljeni predstavnik Slovencev v Kanadi pri kakšni slovenski državni instituciji, pač pa je član delovnega telesa in zaprosen za vsebinsko sodelovanje. V zadnjem času je bilo tudi v Kanadi veliko neformalnih pogovorov o tem, kdo bi lahko bil član tega sveta, verjetno zato, ker se je razmišljalo o imenih in ne o poslanstvu. V teh svetih se ne deluje politično, pač pa izključno vsebinsko. In zato je prav, da v takih svetih sedijo ljudje, ki imajo dolgoletne izkušnje v delu izseljenskih organizacij oziroma so voditeljske funkcije že izživel, imajo pa veliko modrosti in veliko vedo. Taki ljudje se praviloma ne ponujajo in jih ni na pretek, so pa neizmerno potrebni pri oblikovanju racionalnih rešitev, zato slovenska vlada želi slišati tudi njihovo mnenje.

Povsem drugo vprašanje pa je politična funkcija poslanca, ki je poklicna in voljena. V času okrog državnoborskih volitev ste imeli tudi rojaki v Kanadi možnost sodelovati pri zbiranju podpisov za spremembo zakonodaje, ki bi tudi Slovincem po svetu omogočila izvolitev svojega poslanca. Po podatkih, ki jih imam, je bil postopek neuspešen, kar pa še ne pomeni, da se ta ideja v taki ali drugačni obliki ne bo spet pojavila. Če bo kdaj prišlo do uveljavitve te zamisli, potem boste imeli rojaki po svetu svojega izvoljenega predstavnika v slovenskem parlamentu in bo njegova vloga predstaviška in politična.

Vprašanja o pristojnostih vaših predstavnikov za stike z uradnimi institucijami Republike Slovenije so tesno povezana z razumevanjem delovanja vaših organizacij. Po razlagah vaših voditeljev in kanadskih predpisih so predstavniki slovenske skupnosti v Kanadi izvoljeni funkcionarji društev. Vseslovenski kulturni odbor je koordinacijsko telo društev v južnem Ontariu, različne dejavnosti pa se v večini odvijajo po posameznih društvih. VSKO ima, poleg koordinacije, sicer zelo pomembno vlogo pri medijih, saj sta Glasilo in radijska ura pomemben element povezovanja Slovencev v Torontu in okolici. Iz časov nastajanja samostojne Slovenije je tudi Kanadsko slovenski kongres, ki povezuje posameznike in ima ravno tako svoje poslanstvo. A glavno delo na področju dopolnilnih šol slovenskega jezika, športnih, kulturnih in družabnih prireditev sloni na društvih od Montreala do Vancouvra. Slovenska vlada in veleposlaništvo v Kanadi sodeluje z vsemi organizacijami in društvi po Kanadi, saj po eni strani izjemno cenimo in spoštujemo koordinacijsko vlogo VSKO, po drugi strani pa želimo pomagati vsem društvom, še zlasti tistim, ki delujejo v drugih kanadskih provincah, kjer je slovenskih rojakov precej manj in so bolj razpršeni, za povrhu pa imajo tudi precej skromnejšo infrastrukturo od rojakov v Ontariu. V dveh letih po konvenciji se zaenkrat, žal, še ni uresničila nobena od idej in obljub, da bi VSKO prevzel aktivnejšo pobudo povezovanja Slovencev v Kanadi, npr. s poenotenjem koledarja vseh slovenskih prireditev v celotni Kanadi, da bi se povezala

društva od vzhoda do zahoda države, da bi se okrepila gostovanja vaših ansamblov, folklornih skupin ali zborov po Kanadi...

Dejstvo, da je bil dr. Žekš edini, ki je dobil soglasno podporo za Ministra za Slovence po svetu, že samo po sebi govori o njegovi sposobnosti in nepristranskosti. Kaj lahko Slovenci v Kanadi naredimo za boljše sodelovanje?

Dr. Žekš je ugleden akademik, ki pri skrbi za rojake po svetu, kljub ministrski funkciji, ne gleda skozi dnevno politična očala. Prepričan sem, da bo na njemu lasten način nadgradil dosedanje delo in prizadevanja Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu. V svojih uvodnih javnih nastopih je močno poudaril nove pristope in ideje, s katerimi želi nagovoriti tudi mlade generacije, poudarja pomen učenja jezika in še zlasti povezovanje številnih posameznikov, ki so se uveljavili v tujini in bi njihovo sodelovanje s Slovenijo imelo lahko večplastne učinke. Rojaki po svetu so skrb Republike Slovenije, pri čemer različnost vrednot in svetovnih nazorov ne igra nobene vloge. Slovenska ustava in zakonodaja državi nalaga podporo rojakom izven meja domovine, kar pa ne spremeni dejstva, da vam pri vašem delovanju lahko zgolj pomagamo, nekoliko olajšamo bremena, ne moremo pa namesto vas prevzeti delovanja. Pri tem se spominjam besed enega najuglednejših rojakov v Argentini, velikega dobrotnika slovenskih organizacij ter uspešnega poslovneža, ki mi je v zvezi z obstojem skupnosti v izseljenstvu ob neki

priložnosti v Buenos Airesu dejal: "Obstali bomo natančno toliko časa, dokler bomo sami hoteli. Pri tem nam od doma ne morete pomagati, lahko nas samo vzpodbujate in nas podpirate, ostalo je na nas!"

Svet se spreminja in skupaj z njim tudi mi, zato je potrebno, čeprav dostikrat ni enostavno ali prijetno, "premeriti daljo in nebeško stran". Rojaki v Kanadi ste lahko upravičeno ponosni na doseženo, se pa pred vas postavljajo novi izzivi. Kot povsod po svetu se tudi vi soočate z vprašanjem vključenosti mladine v delovanje vaših organizacij, saj se brez svežih moči na vodilnih funkcijah slovenstvu v Kanadi slabo piše. Prav tako je pomemben živ stik z domovino in različnimi organizacijami, kar je v času interneta in pogostih letalskih povezav enostavno in lahko novim generacijam približa Slovenijo na način, ki jim je domač. Na eni strani je za vašo skupnost vitalnega pomena sodelovanje z državnimi institucijami ter organizacijami civilne družbe v Sloveniji, po drugi strani pa je izjemno pomembno sodelovanje tudi med vašimi organizacijami znotraj Kanade. Nedvomno nas vse čaka veliko dela in tudi slovenski diplomati v Ottawi bomo še naprej z veseljem sodelovali v vaših prizadevanjih.

Dejstvo, da ima že veliko slovenskih društev v Kanadi svojo spletno stran, dokazuje prizadevanje druge generacije, da se Slovenci med seboj v okviru društva in v širšem merilu povezujejo. To dejstvo je upoštevala tudi Slovenska vlada, ki je odprla spletni portal "slovinci.si". Kakšne

so prednosti tega portala za posamezne Slovence in za slovenska društva?

Očitno ne pravijo brez razloga, da smo v času informacijske družbe. In mladi se danes povezujejo z vrstniki brez geografskih meja, saj sodobna tehnologija nudi možnosti, o katerih so generacije pred par desetletji lahko samo sanjale. Spletni portal za Slovence po svetu ima namen na enem mestu strniti pregled slovenskih društev po kontinentih in državah ter omogočiti na enem mestu dostop do vaših spletnih mest. Na tem portalu si lahko izmenjujete dobre izkušnje, spremljate dogajanje med Slovenci v drugih državah, predstavljate svoje dejavnosti in programe. Pomembna vsebina tega portala so tudi razpisi za sofinanciranje vaših programov, različnih seminarjev in tečajev. Zato je pomembno, da ste prisotni na tem spletnem mestu in da tudi veliko bolj ambiciozno sodelujete na razpisih, ki vam lahko vsaj nekoliko olajšajo izvedbo vaših dejavnosti.

Ko sem pred nekaj dnevi gledal, koliko slovenskih organizacij iz Kanade je na portalu "slovinci.si", sem bil kar nekoliko presenečen. Glede na vse dejavnosti, ki se dogajajo v vaših društvi ste zelo slabo zastopani na tem spletnem mestu, kar je škoda, saj bi nepoznavalec lahko dobil napačen vtis o življenju kanadskih Slovencev. A to se da zelo enostavno popraviti...

Pred kratkim smo praznovali Slovenski kulturni praznik, ki sovпада s Prešernovo obletnico smrti. Ne vem, če je še kaka država na svetu, ki je obeležila pomen kulture z državnim praznikom. Kakšni so

vaši vtisi o kulturnem delovanju Slovencev v Kanadi?

Veleposlanik RS Tomaž Kunstelj na Prešernovem večeru v Torontu

Vsak narod ima kulturo, ki ga definira v odnosu do drugih narodov. Manjši narodi smo morali v zgodovini še posebej paziti na ohranitev lastnega jezika, kar

za velike narode sploh ni bilo vprašanje. Zato znamo tudi drugače ceniti pomen kulture za dosego lastne nacionalne neodvisnosti. In tako, kot je kultura, pa naj bo to likovna umetnost, poezija, proza, glasba, film ali arhitektura, vitalnega pomena za življenje in obstoj Slovenije, je kulturno življenje pomembno tudi za življenje izseljencev. Med vami sem spoznal kar nekaj posameznikov, ki so se uveljavili na področju kulturnega ustvarjanja, so pa razstave ali kulturni večeri v vaši skupnosti nekoliko v senci drugih družabnih prireditev. Razmišljam, da bi v sodelovanju s kanadskimi provincami in slovenskimi društvi po Kanadi svoje delo lahko predstavili še precej širši publiki. Vsekakor si delo slovenskih kulturnikov v Kanadi zasluži vse priznanje in čestitke, saj v zelo multikulturno družbo vnaša tudi

prepoznavne elemente slovenskega in evropskega kulturnega prostora.

Za zaključek pa morda še vprašanje o tem, kaj veleposlaništvo planira za letošnje leto?

Veleposlaništvo ima polne roke dela z reševanjem velikega števila konzularnih zadev, s kanadskimi partnerji se dogovarjamo za nekaj obiskov na parlamentarni in vladni ravni, mogoče nam bo uspelo v celoti izpeljati državniški obisk generalne guvernerke Kanade. Pred nami je serija predavanj na univerzah, prav tako bom nadaljeval tudi z obiski kanadskih provinc ter navezovanjem stikov za gospodarsko sodelovanje. Priprave na ustrezno predstavitev Slovenije v času olimpijskih iger v Vancouvru so v polnem teku in upam, da bomo kljub gospodarski

krizi lahko dostojno predstavili slovensko gospodarstvo in turizem ter s pomočjo športa utrli pot novim poslovnim stikom. Konec meseca marca bo Slovence v Kanadi obiskal minister dr. Žekš, ki se bo srečal z rojaki v Edmontonu in obiskal vrsto društev v Torontu, Hamiltonu ter na Niagarskem polotoku.

Sredi lanskega novembra se nam je na veleposlaništvu pridružil mag. Luka Kovačec, novi diplomat iz Slovenije. Kolega Kovačec je strokovnjak na mednarodnopravnem področju in sodi v mlajšo generacijo slovenskih diplomatov, ki je med drugim odlično opravila delo v času slovenskega predsedovanja Svetu EU. Cenjenemu kolegu še enkrat izražam iskreno dobrodošlico in mu želim veliko uspehov, tako pri diplomatskem delu v Ottawi kot tudi pri sodelovanju z rojaki po Kanadi.

www.theSlovenian.com

Spletna stran, ki vam jo že vrsto let omogoča Vseslovenski kulturni odbor, slovensko skupnost v Kanadi zblizuje, povezuje in informira na sodoben način medijskega komuniciranja. Poleg informacij o Vseslovenskem kulturnem odboru lahko na tej strani najdete spored društvenih prireditev, zanimive članke o Sloveniji v angleščini, internetne povezave s številnimi slovenskimi društvi po Kanadi. Na internetni strani theSlovenian.com si lahko brezplačno preberete Glasilo kanadskih Slovencev. Radio Glas kanadskih Slovencev je začel arhivirati radijske oddaje, tako da lahko kadarkoli poslušate slovensko radijsko oddajo, če jo slučajno ob nedeljah zamudite.

Prosimo, da na to spletno stran opozorite še posebej slovensko mladino.

Ustanavlja se prva katoliška univerza v Sloveniji

Cvetka Kocjančič

Že nekaj let se pri Slovenski škofovski konferenci prizadevajo za ustanovitev prve katoliške univerze v Sloveniji, ki naj bi začela delovati v prihodnjem šolskem letu. Ljubljanski pomožni škof in predsednik Komisije za šolstvo pri SŠK dr. Anton Jamnik je v zvezi s pripravami prepotoval velik del sveta, da bi zagotovil sodelovanje vidnih svetovnih katoliških univerz, pa tudi finančno pomoč.

Konec decembra lani sta škof dr. Jamnik in mag. Naglič, vodja tajništva, obiskala tudi Kanado. Poleg uradnih sestankov v Ottawi sta se srečala tudi s slovenskimi rojaki in jih seznanila s postopkom ustanavljanja in s poslanstvom prve katoliške univerze v Sloveniji. Z ozirom na to, da je bilo srečanje pri župniji Brezmadežne na ponedeljek, se je zbralo presenetljivo veliko število rojakov, tako pri sv. maši, kot pri pogovoru o novi univerzi.

Škof Jamnik je povedal, da bo sedež univerze v Stiškem dvorcu v Ljubljani in da bo prva fakulteta začela delovati že letos v jeseni. Prva študijska programa bosta univerzitetni 3-letni podiplomski in 2-letni magistrski študijski program poslovnih ved. Tej naj bi se pridružili še dve fakulteti, ena za področje sociale, druga pa za edukacijske vede. Ko bo fakulteta imela akreditiranih devet študijskih programov vseh stopenj študija in z vsaj treh različnih študijskih področij, se bo preimenovala v univerzo.

Poudaril je, da bo za razliko od drugih univerz poudarek na katoliški univerzi predvsem na vrednotah in na kvaliteti

poučevanja. Posebnost bo tudi v vnašanju humanističnih in etičnih osnov na vsa področja študija, tudi v poslovne vede in

Dr. Anton Jamnik in mag. Naglič v Torontu

pravo. Sprejemali bodo vse študente, za katere bodo ugotovili, da so motivirani za študij, ne glede na njihovo versko pripadnost in socialni status. Katoliška univerza je že sklenila dogovore o sodelovanju s številnimi katoliškimi univerzami po svetu in si bo prizadevala, da bi se na katoliških univerzah v tujini doktorskega študija redno udeleževala skupina študentov slovenskega rodu, ki bi po končanem študiju lahko prevzela profesorsko delo na katoliški univerzi v Sloveniji.

Dr. Jamnik in mag. Naglič sta predstavila projekt katoliške univerze kot vseslovenski projekt, ki zaobsega Slovence v domovini in izven njenih meja, projekt, ki je povezan z velikimi stroški, zato sta apelirala ne samo za moralno, ampak tudi za finančno podporo.

O tem obisku je mag. Naglič pripravil sledeče poročilo za tisk:

Obisk škofa Jamnika v Kanadi in ZDA

Od petka, 5. do torika, 23. decembra sta ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik, ki je pri Slovenski škofovski konferenci (SSK) odgovoren za šolstvo, in mag. Andrej Naglič, vodja tajništva za ustanovitev katoliške univerze v Sloveniji, bila na obisku v Kanadi in ZDA.

V sredo, 10. decembra 2008 ju je predsednik zveznega senata Kanade g. Noel A. Kinsella gostil na delovni večerji. Večerja je potekala v parlamentarni palači v Ottawi. Poleg predsednika zveznega senata Kanade, škofa Jamnika in mag. Nagliča, so se večerje udeležili tudi veleposlanik Republike Slovenije v Kanadi g. Tomaž Kunstelj, apostolski nuncij Svetega sedeža v Kanadi dr. Luigi Ventura, direktor za politična vprašanja iz urada zveznega predsednika vlade Kanade g. Mark Cameron, predsednik zveze kanadskih katoliških univerz dr. Michael Higgins, rektorji katoliških univerz St. Thomas University, St. Jerome's University, Saint Paul University, Dominican University College in predstavniki profesorjev in študentov. Škof Jamnik in mag. Naglič sta udeležencem predstavila potek prizadevanj za ustanovitev katoliškega visokošolskega zavoda, ki naj bi postopoma prerasel v katoliško univerzo v Sloveniji. Predstavniki kanadskih katoliških univerz so podali svoje izkušnje z ustanavljanjem in vodenjem univerze, izrazili pripravljenost za konkretno pomoč

pri ustanavljanju katoliškega visokošolskega zavoda v Sloveniji in predstavili možnosti na področju izmenjav profesorjev in študentov. Predsednik zveznega senata in direktor za politična vprašanja iz urada zveznega predsednika vlade Kanade sta poudarila pozitiven pomen in koristnost odprtosti javnega šolskega sistema v moderni pluralni družbi. V Kanadi, ki se uvršča med eno izmed najbolj liberalnih družb, so zasebne šole obogatitev javnega šolstva. To velja še zlasti za številne katoliške in protestantske šole in univerze, ki so poznane kot kvalitetne institucije z jasno vrednostno svetovno nazorsko opredelitvijo in identiteto. Država Kanada zato na zveznem in na regionalnem nivoju dejavno finančno podpira zasebno šolstvo. Predsednik zveznega senata Kanade, ki sicer predava na številnih ameriških in evropskih univerzah, je izrazil upanje, da bo čim prej lahko predaval tudi na katoliškem

visokošolskem zavodu v Sloveniji.

Pred delovno večerjo s predsednikom zveznega senata Kanade sta se škof Jamnik in mag. Naglič srečala z dr. Terrence-om Prendergast-om, nadškofom v Ottawi. Nadškof ima dolgoletne izkušnje z vodenjem

posameznih katoliških univerz. Slovenskemu katoliškemu visokošolskemu zavodu v nastajanju je ponudil finančno pomoč oziroma sodelovanje ottawske nadškofije v fundaciji, ki bi si z zbiranjem darov v Kanadi prizadevala za trajno podporo pri ustanavljanju katoliške univerze v Sloveniji. Z namenom ustanovitve in začetka delovanja trajne fundacije za zbiranje darov za katoliško univerzo sta se škof Jamnik in mag. Naglič v Torontu in Hamiltonu pred tem srečala tudi s slovensko skupnostjo in ji predstavila projekt ustanavljanja univerze.

Škof Jamnik in mag. Naglič sta v Torontu in v Hamiltonu v Kanadi in v Clevelandu, New Yorku in Washingtonu v ZDA na srečanjih s slovensko skupnostjo predstavila projekt katoliške univerze. Sestala sta se tudi s posameznimi predstavniki slovenske skupnosti, ki so pripravljene dejavno sodelovati pri ustanovitvi in delovanju

katoliškega visokošolskega zavoda oziroma katoliške univerze v Sloveniji. Skupina pravnih in finančnih strokovnjakov bo tako preverila pogoje za ustanovitev nepridobitnih skladov v Kanadi in ZDA, kjer se bodo lahko zbirale donacije posameznikov in pravnih oseb v podporo slovenski katoliški univerzi. O ustanovitvi in delovanju sklada v Kanadi sta se pogovarjala z g. Jožetom Kastelicem, g. Jožetom Slobodnikom, g. Stanetom Kranjcem in g. Ludvikom Stajanom. Za območje ZDA sta se škof Jamnik in mag. Naglič o ustanovitvi in delovanju sklada pogovarjala z g. Philipom Hrvatinom, ki je eden izmed podpredsednikov finančne družbe Wachovia Securities. K sodelovanju in doniranju v ameriška sklada za podporo bodo povabljeni prijatelji in podporniki slovenske katoliške univerze tako v Kanadi kot tudi v ZDA.

Victoria sklad

organizira

Talent Show

v nedeljo, 8. marca 2009 ob 4h popoldne
v cerkveni dvorani na 739 Browns Line

Nastopali bodo mladi in ne tako mladi talenti iz naše skupnosti.

Kot prejšnja leta, je tudi tokrat ves dohodek namenjen dobroti.

Vsi iskreno vabljeni!

*Ljubezen do bližnjega plemeniti našo vsakdajnost,
Our hope for tomorrow is in good we do today.*

Frank Lovšin prejel Order of Canada

Cvetka Kocjančič

Med dvainštiridesetimi izbranimi Kanadčani, ki so letos prejeli največje javno kanadsko priznanje, je bil tudi Frank Lovšin iz mesta Peace River v provinci Alberta. To visoko odlikovanje je prejel za svoj doprinos voluntarizmu, filantropiji in za aktivno udejstvovanje v kanadski skupnosti.

Frank Lovšin

Frank Lovšin je bolj malo znan med Slovenci, ker je potomec slovenskega priseljence, ki je pred 2. svetovno vojno prišel na delo v zahodno Kanado.

»Moj oče je bil rojen leta 1901 v vasi Brez blizu Ribnice in je prišel leta 1926 v Edmonton, kjer bi moral po pogodbi delati na farmi, toda ker je bila slaba letina, ga niso potrebovali za pospravljanje žita, zato se je s prijateljem napotil iskat delo v premogovnik v Mountain Parku. Z drugimi delavci sta stanovala v rudniškem naselju, kjer je bilo igranje kart edino razvedrilo. Moj oče in Leo Resek sta bila prava strokovnjaka v igranju kart in sta hodila po raznih tekmovanjih, večkrat tudi v Edmonton, kar je v tistih časih predstavljalo cel dan vožnje z vlakom.«

Tiste čase je bilo v Kanadi zelo malo Slovencev, saj so se odprla vrata za priseljence iz bivše Jugoslavije šele leta 1924; v glavnem so na delo v Kanado prihajali le mladi kmečki fantje.

Izleti v Edmonton so Frankovemu očetu omogočili, da si je našel življenjsko družico, ki je bila doma iz Like. Po poroki leta 1932 sta si ustvarila prvi dom v leseni hiši, ki jo

je skupaj zgradila skupina slovenskih in hrvaških priseljencev. Frankov oče je imel že dovolj prihrankov, da je ostale lastnike izplačal, vendar se ni nihče odselil. Frankova mama je kuhala in prala za vse, obenem pa skrbelo za štiri otroke, ki so se drug za drugim rodili v tisti leseni koči. Življenje ni bilo lahko, saj so se soočili s številnimi problemi.

»Bilo je leta 1942,« se spominja Frank. »Vsa družina je šla na karnival, kjer sem nastopal v drsanju na ledu. Ko smo se vračali preko griča, smo opazili, da je bila naša hiša v ognju. V požaru smo izgubili popolnoma vse. Naši prijatelji Radencičevi so nas vzeli na svoj dom, dokler nista moja starša našla trisobno hišo, v kateri smo živeli naslednjih šest let. Leta 1948 smo se preselili v večjo hišo in tam živeli do leta 1950, ko so rudnik zaprli. Tistega dneva se živo spominjam. Ko sem prišel iz šole, so vse ženske v naselju jokale. Mislil sem, da se je zgodila nesreča v rudniku. Pojasnili so mi, da je rudnik odpustil delavce in da so v naselju odklopili vodo in elektriko, da bi na ta način prisilili ljudi, da se izselijo.«

Življenje tam je bilo pretežno, da bi si ga grenili z nostalgичnim razmišljanjem o domovini.

»Oče je samo takrat govoril o svoji domovini, ko je dobil pismo od doma,« se spominja Frank. »Večkrat se spominjam, kako smo med vojno in po njej pošiljali

pakete s kavo, sladkorjem, moko in drugo hrano sorodnikom v domovino.«

Slovenci, Hrvatje, Madžari in Ukrajinci so se že v predvojnih časih družili in si med seboj pomagali. Po vojni, ko je leta 1946 Jugoslavija začela vabiti izseljence, naj se vrnejo, je Frankova mama želela, da bi se vrnili v domovino, toda njen mož je bil bolj previden in ni nasedel politični propagandi, pač pa je čakal, da bi dobil več informacij. Ko so začele prihajati informacije od tistih, ki so iz Jugoslavije pobegnili, in od tistih, ki so se v navalu navdušenja vrnili in po nekaj letih prišli razočarani nazaj v Kanado, so povsem opustili misel na vrnitev.

Za Lovšinove se je začelo novo obdobje, ko so se preselili v Edson, Alberta. Frank, ki je bil najstarejši od otrok, si je našel delo v mesariji, kjer je opravljal najslabša dela. »Moje prvo delo je bilo, da sem čistil kure. Še doma nisem mogel trpeti smradu, ko je mama čistila kuro, toda ker ni bilo veliko priložnosti za zaposlitev, sem zdržal in se tolažil z upanjem, da odtlej lahko dobim samo še boljše delo. In res sem počasi napredoval, od prodajalca do mesarja.«

Ko je dobil nekoliko boljše delo v Hintonu, za katero je dobil po 275 dolarjev na mesec, pa hrano in stanovanje, je vsak mesec mami poslal po 200 dolarjev, polovico za pomoč družini, polovico pa mu je nalagala na banko.

Pri enaindvajsetih letih je že toliko prihranil, da je s Frankom Reskom in njegovim očetom Leonom kupil mesarijo v Hintonu, Alberta. Frankove izkušnje v mesariji so mu sedaj močno prav prišle in sedem let pozneje so se odločili, da v Peace River odprejo supermarket, ki so ga imenovali Freson Market Ltd.

Že v petdesetih letih sta se v tem podjetju

zaposlila tudi Frankova brata Joe in Dan Lovšin.

Danes Frank Lovšin v svojih petnajstih supermarketih, raztresenih po vsej Alberti, zaposluje okoli 1000 oseb. V njegovem podjetju so ostali vsi trije sinovi.

Frank Lovšin je še vedno zelo aktiven v svojem družinskem podjetju in dela tudi po deset ur na dan. Z ženo Agnes, ki je potomka hrvaških priseljencev, imata štiri otroke in osemnajst vnukov. Na svoje etnično poreklo sta oba zelo ponosna. Hčerko in sina z njunima družinama sta že popeljala na obisk v Slovenijo in Hrvaško, z ostalima dvema pa že tudi planirata podobno potovanje. Pri tako aktivnem delu in življenju kot ga ima Frank, je treba vse planirati.

Poleg dela, ki ga vlaga v svoje družinsko podjetje, Frank zelo aktivno deluje v številnih organizacijah, kot pri Rotary Clubu, gospodarski zbornici, v lokalni upravi. Več kot 17 let je treniral mlade hokejiste. Poleg tega, da se aktivno angažira za skupnost, tudi izdatno finančno podpira razne dejavnosti. S partnerjem sta podarila zemljo za izgradnjo bolnišnice (Peace River Hospital), leta 2002 pa je prispeval še 200.000 dolarjev za nakup CAT Scan aparata. Spisek organizacij, ki jim je finančno pomagal, je zelo dolg, vendar se s tem nerad hvali, saj se mu zdi samo po sebi umevno, da je treba blagostanje deliti.

Čprav pri Lovšinovih doma niso govorili slovensko, se je v Franku močno zasidral očetov slovenski značaj.

»Moj oče je bil pošten, delaven človek, ki bi dal človeku srajco s telesa,« pravi o svojem očetu. Od njega se je že v rani mladosti naučil, da denar in poslovni uspeh ne pomenita veliko, če človeku manjka solidarnosti in občutka za skupnost.

Kanadski slovenski kongres

dr. France Habjan

Kanadski slovenski kongres, ki se približuje dvajseti obletnici svojega obstoja, bo imel v soboto, 28. marca 2009 svoj redni letni občni zbor ob 3h popoldne v mali dvorani, ob 5:30h pa v veliki dvorani župnije Brezmadežne zelo pomembno kulturno prireditev.

Občni zbor bo zelo zanimiv. Poročila bodo prikazala delo kanadske kongresne organizacije. Poročila se bodo dotaknila vprašanj, ki se nanašajo na slovenske meddruštvene odnose. Gotovo bo to zanimiva tema, ki bo vzbudila živahno razpravljanje z namenom, kako ustvariti prijateljske in plodne meddruštvene odnose za jutrišnji dan.

Kulturno prireditev bo obogatil minister za Slovence zunaj meja Slovenije, bivši predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, akademik dr. Boštjan Žekš. Govoril bo o problematiki slovenskih rojakov v zamejstvu in po svetu. Minister Žekš je kmalu po prevzemu ministrstva za Slovence zunaj meja Slovenije obiskal rojake v Beneški Sloveniji in v Trstu razpravljaj o

neresenih vprašanih slovenske manjšine v Italiji. Slovenski vladi je predlagal takojšnje srečanje z italijansko vlado.

Ko to pišem, je italijanska vlada udejanjila zahtevo Slovencev v Italiji. Obiskal je tudi Koroško in Slovence v Monštru. Da ne bo kakšnega nesporazuma glede gosta govornika, naj povemo, da je najavljeni letošnji slavnostni govornik, novi predsednik SAZU akademik profesor Jože Trontelj zadržan na znanstvenih razgovorih in zato sta si oba kolega akademika prijateljsko izmenjala dolžnosti oziroma vabila.

Na drugem delu kulturne prireditve bo nastopil trio (piano, violina, čelo) torontske fakultete in bo izvajal svetovno znana dela Chopina, Mozarta in Cassada. Trio vodi znana mlada slovenska umetnica Nastasia Žibrat. Na sporedu bo tudi nastop otroške folklorne skupine Nageljčki. Program bo zaključil pevski zbor iz Hamiltona.

Vse slovenske rojake vabimo na to kulturno srečanje, katerega bomo sklenili s prijateljskimi pogovori in zakusko.

Vabi odbor KSK

Family day

Družinski dan, praznik, ki naj bi osveščal ljudi o pomenu družine, so leta 1990 prvič v Kanadi začeli praznovati v provinci Alberta, leta 2007 pa tudi v Saskatchewanu. Ontarijska provinca je lansko leto prvič praznovala družinski dan in odtlej se je družinski dan, ki ga praznujemo tretji ponedeljek v februarju, pridružil ostalim osmim provincijskim praznikom. Toda ker ni federalni praznik, obstoja dokaj zmede, ker za tiste, ki so zaposleni pri federalni vladi, in za nekatere »unijske« delavce, ki jih s sindikati vežejo federalni zakoni dela, kot poštarje, železničarje, to ni dela prost dan.

Slovenski Dom Christmas Banquet 2008

Oscar Koren

Slovenski Dom's annual Christmas banquet (Božičnica) was held on December 6, 2008 at Marija Pomagaj parish hall in Toronto. Despite the dangerous driving conditions created by the heavy snowfall that had begun that afternoon, our banquet was very well attended. The evening commenced with a social hour when old friendships were renewed and new ones formed. Among the guests were members of Slovenski Dom and their friends, representatives from our sponsor organizations as well as representatives from other Slovenian organizations; Slovenska šola, Dom Lipa, društvo Simon Gregorčič, Slovenska telovadna zveza, Slovenski kanadski svet.

The formal part of the program started with greetings and best wishes from the President and Vice-President of Slovenski Dom. In his opening address, the president emphasized that Slovenski Dom is a registered non-profit organization whose mission is to promote Slovenian culture and heritage in Canada. He invited all other Slovenian organizations and clubs to work together to make Slovenian Canadians proud of their heritage.

We enjoyed a delicious Slovenian dinner and scrumptious desserts. We held a draw for a door prize just before the band started its first set. Our music that night was provided by the Matt Lebar Ansamble, which entertained us with Slovenian songs and lively dance music. At the first intermission, guests were entertained and engaged with the evening's cultural program.

The cultural program started with a recital of the poem "Slovenski Dom na Pape" by Bernarda Čemas, winner of the Slovenski Dom poetry contest. Next, a ladies

choir, "Naša Pesem", from the Slovenian parish in New Toronto, performed a number of Christmas carols and Slovenian folk songs.

During this first intermission, a number of awards were also presented. This year's recipient of the Outstanding Volunteer Award was Majda Resnik. Other awards included the Achievement Award to Randy Drešar, the Poetry Contest Award to Bernarda Čemas and the University Scholarship Award to Annemarie Muhič. In addition, Dom Lipa and Slovenska šola received cultural/financial awards. Congratulations to all 2008 award winners!

During the second intermission, we held a raffle draw; our Slovenian sponsors, members, guests and other Canadian organizations generously donated the wide varieties of prizes.

As we have done in the past, two youngsters in our audience helped us pull the lucky tickets from the drum.

The singing and dancing continued late into the night and all had a good time.

Spotlight Orchestra z novo pevko

Spotlight Orchestra: Frank Iannuzzi, Frank Medved, Lewis Lovšin, Andy Kuri in pevka Kristina Križan

Slovenci, razen Franka Iannuzzi, ki se je že leta 1994 pridružil Alpskemu glasu in je ostal s to glasbeno skupino vse do danes. Glasbo je študiral v Humber Collegeu, za sabo pa ima okoli 20 let profesionalnega nastopanja.

Vodilni član ansambla je Andy Kuri, ki nastopa pri tej glasbeni skupini že vseh dvajset let. Igra harmoniko in klaviaturo, poleg tega pa nastopa tudi kot vokalist.

Lewis Lovšin, ki skupaj z Andyjem vodi ansambel, je igral bobne pri raznih ansamblih, od leta 1990 pa

nastopa v ansamblu Alpski glas-Spotlight Orchestra.

Frank Medved, ki je študiral glasbo na Humber Collegeu, je prva štiri leta nastopal z ansamblom Veseli vandroščki, od leta 1999 pa neprekinjeno nastopa z Alpskim glasom-Spotlight Orchestra. Igra bas kitaro in poje.

Spotlight Orchestra si šteje v posebno čast, da se je ansamblu pridružila pevka Kristina Križan, ki se je v zadnjih letih že uveljavila v slovenski skupnosti kot pevka. Kljub študiju na University of Western Ontario, kjer je lani uspešno diplomirala iz glasbe in glasbene vzgoje, je vedno našla čas za aktivno delovanje v slovenski skupnosti, svoj glasbeni talent pa pridno uporablja tudi pri mladinskem pevskem zboru Novi rod pri župniji Brezmadežne.

Spotlight Orchestra, ki je do leta 2000 deloval pod imenom Alpski glas, bo letos praznoval svojo 20-letnico. V jubilejnem letu se je ansamblu pridružila pevka Kristina Križan, novost pa je tudi to, da se bo ansambel bolj osredotočil na slovensko glasbo in na nastope po slovenskih prireditvah.

Zgodovina ansambla sega v leto 1989, ko sta Andy Kuri in Max Petrovič ustanovila ansambel Alpski glas. Ansambel je pod tem imenom nastopal po slovenskih prireditvah okoli deset let, potem pa je deloma spremenil stil in repertuar in nastopal bolj za kanadsko publiko. Pomanjkanje slovenskih narodnozabavnih ansamblov v Kanadi je napotilo člane ansambla Spotlight Orchestra, da se spet bolj usmerijo v slovensko narodnozabavno glasbo.

Vsi člani ansambla so v Kanadi rojeni

New Interactive Internet Site for Slovenian Youth

Klemen Žumer

On January 4, 2009, Klemen Žumer from Slovenia invited young Slovenians from Toronto and Niagara area for an informative session about the opportunities Slovenia could offer them. He introduced the project of the interactive internet site he and his friends in Slovenia are developing for the specific purpose to inform and connect young Slovenians from around the world.

According to Žumer, his project was developed based on his experience living in Canada for four years, as well as in the UK, France and Belgium, as well as his recent visit to Argentina. The aim of the project is to inform Slovenians in Slovenia about the achievements of Slovenians abroad and to inform young Slovenians abroad about their options as Citizens of Slovenia and the UE, which increasingly puts Slovenians on equal footing with nationals of other 26 EU member states, including countries like the UK, France, Germany, Spain, Italy, etc. The objective of the project is to connect people, especially Slovenian youth around the world, using modern internet technology like online forums, Google groups, YouTube, etc. to enable Slovenians world-wide to connect with one another as directly as possible.

If anybody is interested in this project, he or she can contact Klemen Žumer at klemen.zumer@gmail.com

STUDENTS - SLOVENIA - CANADA

Slovenian citizenship today carries many advantages for its holders. Many more in fact than even a few years ago! Today, Slovenia is an equal part of the European Union, which comprises 27 European countries and 500 million people.

There are no borders on highways from Ljubljana to Paris, from Madrid to Berlin. The education systems are interlinked and mutually recognized, Slovenian students in the UK for example are treated as English in terms of enrolment fees and scholarships. A business opened by a Slovenian has legal rights in all EU countries.

EU uses the same insurance regulations and Slovenian driver's license looks the same as all other EU countries, it is just in the Slovenian language. If you are Slovenian, you need no visas to work in countries like the UK, Spain, Luxembourg or France, to mention a few.

I am 28 old Slovenian from Ljubljana and for the past four years an adviser in the European Parliament. I invite you to join me as I present the opportunities that the new EU offers to its citizens. If you ever thought about studying, visiting or living in Slovenia or in Europe, come and ask any questions. I will also connect you to my friends - your peers in Europe so you can get in touch by email as well.

You do not need to speak Slovenian, but it will be a great asset!

Obama v Beli hiši

V Ameriki se je 20. januarja zgodilo nekaj, o čemer se še do nedavnega niso upali sanjati niti največji optimisti. Prvi temnopolti predsednik ZDA Barack Obama je pred milijonsko množico in pred televizijskimi kamerami, ki so dogodek prenašale po vsem svetu, opravil slovesno zaprisego in se vselil v Belo hišo. Na veliko presenečenje kljub tako številni množici, ki

ljudi z upanjem, da s prizadevanjem nove vlade in vseh individualnih Američanov res lahko dvignejo Ameriko iz velike gospodarske krize in ji povrnejo svetovni ugled, kakršnega je včasih imela.

Obama je v svojem govoru pozval Američane k neodvisnosti od vseh družbenih predsodkov, poudaril je družbeno odgovornost in potrebo po zaupanju.

Obama je od prejšnjega predsednika Georgea Busha, ki ga mediji omenjajo kot najbolj nepopularnega ameriškega predsednika, podedoval veliko gospodarsko krizo in dve nedokončani vojni.

Celotna kampanja Baracka Obame je temeljila na upanju in prizadevanju za spremembe in bolj kot kdajkoli poprej v zgodovini

Prva dama Amerike Michelle in predsednik Barack Obama

se je osebno udeležila slovesnosti v Washingtonu, ni bilo nobenega incidenta.

To je bil res velik zgodovinski dogodek, saj so Afroameričani šele prejšnje stoletje dobili volilno pravico in pravico, da se lahko peljejo v istem avtobusu kot belci; leta 1968 je bil izveden atentat na Martina Luthra Kinga, ki se je z znamenitimi govori in mirnimi protesti boril za pravice ameriških temnopoltih prebivalcev.

Zmaga Baracka Obame je v svetu zbudila novo vero v spremembe in navdala

je Američanom sedaj potrebno upanje, da bi jim dalo moči in energije za prizadevanje za transformacijo ameriške družbe.

Pričakovanja od novega ameriškega predsednika so zelo velika, vprašanje pa je, v koliko mu bo uspelo dane obljube v tej situaciji izpolniti. Predvsem razveseljivo pa je dejstvo, da Obama ne predstavlja samo vzornika za temnopolte Američane, ampak da so ga z navdušenjem sprejeli tudi belci in da v njem vidijo izziv, da v praksi živijo ideale enakopravnosti in tolerance.

Ljubezen do slovenstva ga je privabila nazaj v slovensko skupnost Zgodba o Jerryu Ponikvarju

Cvetka Kocjančič

Lillian in Jerry Ponikvar na Ljubljanskem gradu

Kanadska slovenska zgodovina ne bi bila popolna, če ne bi vanjo vključili tudi življenjske zgodbe prvih slovenskih pionirjev, ki so prišli v Kanado že pred drugo svetovno vojno. Njihovi otroci, ki so svojo življenjsko pot začeli v rudarskih mestecih severnega Ontaria, so sedaj že priletni starčki. Eden izmed njih je Jerry Ponikvar, ki se še dobro spominja življenja v severnem Ontariu in pripovedi svojega očeta o njegovih prvih korakih v tej deželi.

»Moj oče Jernej Ponikvar je bil doma iz Iga in je prišel v Kanado leta 1926 na povabilo agentov, ki so za organizacijo Ukrainian Immigration Colonization Association iskali ceneno delovno silo za

ogromna žitna polja vAlberti. Ker je suša uničila pridelek, je dobil zaposlitev pri družbi CPR za delo na železniški progi. Ko mu je potekla pogodba, se je preselil v Sudbury, kjer je delal v Creighton Nickel Mines. V času velike gospodarske krize je izgubil delo, toda na srečo je dobil zaposlitev v rudniku v Timminsu, pravzaprav si je moral s podkupnino kupiti delo. V Hollinger Gold Mines v Timminsu je delal vse do svoje upokojitve.«

Jerryjev oče je bil eden od srečnejših, saj mu je v zgodnjih tridesetih letih prejšnjega stoletja uspelo, da je šel na dopust v Slovenijo, kjer je spoznal svojo bodočo ženo Lucijo Tiringar, ki je tedaj delala kot kuharica pri svojem bratu Janezu Tiringarju, župniku pri Golem nad Igom. Leta 1936 je prišla za njim v Kanado. V Kanadi sta nameravala ostati nekaj let, toda načrte jima je prekržala II. svetovna vojna in tako sta si začela ustvarjati družino v Timminsu.

»Za mamo so bili to zelo težki časi. Delala je po različnih »boarding housih«, kjer je kuhala, prala, čistila in pripravljala malico za tri izmene rudarjev. Za plačilo je dobila stanovanje in še

Jerry Ponikvar 1949

nekaj dolarjev. Čeprav ji je bilo sprva tako hudo, da je pogosto jokala, svojim domačim ni nikoli potožila, toda njen brat je pozneje povedal, da so bili na vsakem njenem pismu znaki solza. V svoji močni veri in v Cerkvi je našla tolažbo za svojo osamljenost in domotožje.«

Ko so se začeli rojevati otroci, so ji tudi ti prinesli veselje in zadovoljstvo, čeprav jim ni imela kaj dosti nuditi. Jerry, najstarejši sin, se je rodil leta 1940, nekaj let pozneje se je rodila Mary, za njo pa še sinova John in Fred.

Čeprav so živeli skromno, ima Jerry na svoja zgodnja otroška leta lepe spomine.

»Odraščal sem v tipični slovenski družini. Starša sta bila aktivna v slovenskih društvih, kjer so se naši ljudje zbirali. Poleti so organizirali več piknikov, kjer so pekli jagnjeta in odojke. Vedno se je našel tudi kdo s harmoniko, tako da so lahko tudi zaplesali. Za otroke so organizirali razna tekmovanja, v decembru pa Miklavževanje. Otroci smo se že v jeseni začeli učiti pesmic, recitacij in plesov, da smo pripravili program. Posebnost slovenskega Miklavža so bili parklji in angelci, ki so z njim prišli na oder. Posebno parkljev so se nekateri otroci zelo bali.«

Bled Mutual Benefit Society, ki je bila ustanovljena leta 1933 v Kirkland Lakeu, je že med drugo svetovno vojno začela ustanavljati svoje odseke po vseh večjih slovenskih naselbinah. Tudi Timmins je dobil svoj odsek. Organizacija je delovala kot zavarovalniška družba, ki je nudila finančno pomoč rudarjem v času bolezni in brezposelnosti. Ker je bilo v Timminsu tisti čas precej mladih družin, je Zveza Bled

ustanovila tudi mladinski odsek, ki ga je vodila Jerryjeva mama Lucija Ponikvar in utrjevala pri mladih slovensko besedo in slovensko narodno zavest.

»Doma smo vedno govorili slovensko,« s ponosom pove Jerry. Dopisovali smo se s tetami, strici, bratranci in sestričnimi v Sloveniji in z njimi izmenjavali družinske fotografije. Pošiljali smo jim tudi pakete obleke in hrane, otroci pa so bili še posebej veseli bonbonov. Ob pogledu na razglednice, ki smo jih dobivali iz Slovenije, se me je večkrat polotila želja, da bi rad šel na obisk v deželo mojih staršev in obiskal sorodnike. Šele ko sem bil trideset let star, sem šel z

*Pred trgovino, od zadaj Jernej in Lucija
v prvi vrsti: Jerry, Mary, John in Fred*

mamo in bratom prvič na obisk v Slovenijo. Sorodniki so me zelo lepo sprejeli in se mi zahvalili za pakete, ki smo jim jih v povojnem času pošiljali.

Do leta 1949 je Ponikvarjevim uspelo privarčevati toliko denarja, da so kupili malo vogalno trgovino (corner store), ki je bila v

njihovi lasti vse do leta 1964. Zasluzek, ki je dopolnjeval malo Ponikvarjevo rudarsko plačo, je omogočal otrokom študij na katoliški srednji šoli.

“Čeprav smo bili otroci priseljencev, se nismo nikoli manjvredno počutili. Nekateri otroci so bili res nesramni in so nas klicali “pollaks” ali “DP” (displaced person), čeprav smo bili v Kanadi rojeni. V tistih občutljivih letih nas je seveda to bolelo, toda zavedali smo se, da sta mama in oče poštena, dobra in delavna, in to je krepilo naš samoponos. V posebno zadoščenje pa nam je bilo, ko so prišli angleški prijatelji k nam in so nestrpnost čakali, da jim bo naša mama dala sveže ocvrte krofe ali potico.”

Lillian in Jerry z dvanajstimi vnuki in vnukinjami

K samozavesti Ponikvarjevih otrok je veliko pripomogla dobra družinska vzgoja. Starša sta od otrok pričakovala lepo obnašanje, spoštovanje in poslušnost. Učila sta jih, da je

treba v življenju težko delati in si prizadevati za dosego zastavljenih ciljev. Želela sta, da bi otroci prišli do boljših poklicev, da jim ne bi bilo treba tako trdo delati, kot njima.

“Ko sem končal dvanajsti razred, sem se hotel čez poletje zaposliti v rudniku zlata,” se spominja Jerry. “Oče mi je to odločno prepovedal, ker se je bal, da bi me denar omamilo in da ne bi nadaljeval študija. Vpisal sem se na učiteljsko North Bay Teachers’ College in potem dobil zaposlitev v Sault Ste. Marie, kjer sem spoznal ženo Lillian, ki je bila učiteljica na isti šoli.”

Ker je število katoliških šol v tistem času hitro naraščalo, je Jerry že v petem letu poučevanja postal ravnatelj šole.

Študij je nadaljeval na Univerzi Zahodnega Ontaria (The University of Western Ontario) v Londonu, potem pa še na Torontski univerzi (University of Toronto), kjer je opravil magisterij. Na univerzi York v Torontu je diplomiral iz posebne vzgoje.

Leta 1967 je bil imenovan za upravnika hamiltonskega učiteljskega

poučeval naslednjih enajst let, leta 1978 pa je bil imenovan za upravnika edukacije pri Toronto Catholic District School Board. Leta 1990 je postal direktor katoliškega šolstva

za področje Hamilton Wentworth. To delo je opravljal vse do upokojitve leta 1995. Kot sam pravi, ima veliko zaslug za njegove uspehe soproga Lillian, ki je podpirala vse njegove odločitve.

Tudi Jerryjevi otroci Edward, Anthony, Jerry in Marnie so končali univerzo. Vsi so poročeni in so Jerryja in Lillian osrečili z dvanajstimi vnuki in vnukinjami.

Leta 1967 so Ponikvarjevi prodali svojo hišo v Timminsu in se preselili v St. Catharines. Mary se je odločila za poklic medicinske sestre in je po končani šoli opravila še magisterij iz zdravstvene vzgoje in je trideset let poučevala na fakulteti za medicinske sestre v Humber Collegeu.

Jerryjev brat John je postal zobozdravnik in je imel samostojno ordinacijo v St. Catharinsu. Fred se je po končanem študiju v Sault Ste. Marie preselil v St. Catharines in dobil zaposlitev v General Motors.

Jerryjev oče je leta 1970 zbolel in umrl, mama pa je tudi po tej težki izgubi našla pogum, da se je postavila na lastne noge. Opravila je šoferski izpit in si našla nekaj urno delo snažilke na lokalni šoli. Starost jo je po nekaj letih prisilila, da se je preselila v starostni dom Villa Slovenija v Hamiltonu in ko je zaradi zloma kolka rabila več zdravstvene oskrbe, se je preselila v Dom Lipa v Torontu, kjer je leta 2000 pri šestinosemdesetih letih umrla.

Upokojitev Jerryja ni zaustavila, saj še vedno honorarno poučuje na Brock Univerzi, poleg tega pa sodeluje pri številnih neprofitnih organizacijah. Tako lahko

veliko več časa posveti tudi za slovensko skupnost. Je član društva Lipa Park in Zveze Bled, kjer je našel precej Slovencev, ki so se na niagarsko področje preselili iz severnoontarijskih rudarskih mest.

V Kanadski slovenski kongres se je vključil že kmalu po ustanovitvi in je dolga leta deloval kot voditelj upravnega odbora. Kot človek, ki je vse življenje delal na področju šolske vzgoje, se je z velikim veseljem vključil v Slovenski kanadski štipendijski sklad (Slovenian Canadian Scholarship Foundation). Tudi če so štipendije bolj skromne, ta organizacija predstavlja veliko priložnost, da mlade Slovence opozarja na pomen študija in na pomen ohranjanja njihove slovenske identitete.

V Društvo sv. Jožefa se je včlanil čisto po naključju, ko se je njegova mama preselila v Villo Slovenija, ki jo je to društvo zgradilo in

Lillian in Jerry pri vodnjaku blizu cerkve na Igu

jo še sedaj upravlja. Že takoj naslednje leto je bil izvoljen v upravni odbor in od takrat neprekinjeno deluje v njem; zadnjih nekaj let kot predsednik.

Delo za različne slovenske organizacije mu nudi priložnost, da se je ponovno vrnil k svojim slovenskim koreninam in h kulturi, ki so mu jo starša z velikim trudom privzgojila, ter navezal stike s Slovenci, ki so prišli v to deželo iz različnih vzrokov in v različnih obdobjih, vendar vsi čutijo ljubezen do Slovenije in ponos, da so Slovenci.

«Vedno sem hotel ostati povezan s svojo slovensko kulturo, ker mi to veliko pomeni,» pravi Jerry, ki lepo govori slovensko, čeprav ni imel možnosti, da bi hodil v Slovensko šolo. Naučil se je od staršev in od njihovih

prijateljev, ki so vedno slovensko govorili.

Podobno čutijo tudi nekateri njegovi prijatelji iz otroških let, ki se že nekaj let sestajajo enkrat na mesec in obujajo spomine na stare čase, ko v življenju ni bilo veliko ugodja in razkošja, bilo pa je veliko volje, da slovenski priseljenci ustvarijo lepše življenje za svoje otroke, kot so ga sami imeli.

Starši so Jerryja navdušili za študij, za vztrajno in marljivo delo, za ohranjanje slovenskih navad in vrednot ter za ljubezen do slovenske dediščine, ki jo s ponosom hrani in posreduje mlajšim generacijam.

Spomin na Rudija Glavača

Francka Seljak

Kmalu bo minilo leto dni, odkar je v Wellandu nenadno umrl Rudi Glavač, dolgoleten član društva Lipa Park.

Rudi Glavač je bil rojen 22. avgusta 1920 v Doljni Bistrici v Prekmurju. Obrtno šolo je dovršil v Lendavi v Prekmurju, gimnazijo pa v Mariboru. Po poklicu je bil trgovski pomočnik. Leta 1958 se je odločil, da si bo poiskal boljše življenje v tujini in tako je 15. aprila s svojo zaročenko Anico Kolarič prišel v begunsko taborišče v Linzu v Avstriji. Tam sta čakala za preselitev v Kanado dve leti. Med tem sta se poročila in ko sta prispela v Kanado, se jima je rodil prvi sin Marjan, pozneje pa sta se rodila še sin Andy in hčerka Irena. Ker v Torontu ni našel dela, se je Rudi najprej sam preselil v Welland, za njim pa je kmalu prišla tudi njegova družina. Sprva je delal pri raznih podjetjih in večkrat ostal tudi brez dela. Nazadnje je bil dvajset let zaposlen pri

tvrdki General motors v St. Catharinesu.

Z ženo Anico sta lepo v slovenskem duhu vzgojila svoje otroke in jim omogočila študij, da so lahko prišli do dobrih poklicev. Oba sta bila ponosna na svoje slovensko poreklo in sta aktivno delovala v slovenskem društvu Lipa Park. Svojo ženo Anico, ki je bila ena od glavnih igralk pri Dramski skupini Lipa Park, je vedno spremljal na nastopih in pomagal, kjerkoli je bila njegova pomoč potrebna.

Od kar se je upokojil, je redno pomagal kot prostovoljec v starostnem domu v Wellandu.

Ne samo njegovi otroci, vnuki in ostali sorodniki, tudi številni prijatelji, še zlasti člani društva Lipa Park, ga ohranjamo v lepem spominu kot vzglednega moža, očeta, starega očeta, kot pridnega društvenega delavca, predvsem pa kot zavednega Slovenca.

Prešernove nagrade 2009

V Galusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani so na predvečer slovenskega kulturnega praznika podelili Prešernovi nagradi in nagrade Prešernovega sklada. Te nagrade so najvišja priznanja Republike Slovenije za dosežke na področju umetnosti.

Prve nagrade so bile podeljene leta 1947 na dan kulturnega praznika, leta 1955 pa so jih poimenovali po Francetu Prešernu. Od leta 1961 te nagrade podeljujejo izključno za umetniška dela, razdeljene pa so na Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Zakonska določba leta 1991 je število nagrad zmanjšala, in sicer na največ dve Prešernovi nagradi in največ šest nagrad Prešernovega sklada.

Prešernovi nagradi za življenjsko delo sta prejela igralka Štefka Drolc in slikar Zmago Jeraj, nagrade Prešernovega sklada pa sopranistka Sabina Cvilak Damjanovič, skladatelj Nenad Firšt, igralec Marko Mandič, kipar Tobias Putrih, pisatelj Goran Vojnovič in režiser Miran Zupanič.

Jeraj je kot vsestranski ustvarjalec pustil velik kulturni pečat v številnih medijih likovne umetnosti. Slikarstvu, ki v umetnikovem delu prevladuje, je nenehno vzporejal raziskovanje črno-bele in barvne fotografije, s katero je odločno vplival na razvoj slovenske umetniške fotografije. Suvereno je ustvarjal risbe, ki so pogosto služile kot izhodišče za slike; preizkusil se je v karikaturi; izjemen je njegov grafični opus predvsem iz zgodnjega obdobja, v katerem je ekspresivno figuraliko prepletal s čistimi, abstraktnimi, neasociativnimi likovnimi elementi. Deloval je tudi na področju filma in gledališke scenografije.

Največ pozornosti na tem večeru je bila deležna Štefka Drolc, ki je na svoji več kot šest desetletij dolgi gledališki poti nastopila na skoraj vseh slovenskih odrih in v številnih slovenskih filmih, svojo poklicno pot pa je kronala s pedagoškim delom na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo.

Vidno ganjena Štefka Drolc je v svojem govoru razmišljala o igrilstvu in pomenu umetnosti nasploh, ki naj bi pomagala ustvarjati lepši svet. »Leto, v katerega stopamo, prinaša skrbi in strah. Na svetu so ljudje, ki imajo preveč, vsega preveč, pa so slepi in gluhi in ne slišijo klicev na pomoč. Tudi pri nas je tako. *Tudi pri nas so ljudje, ki nimajo skoraj nič ali tako malo, da komaj živijo. In mi? Jih slišimo? Naj bo vsaj tu pri nas, na tem prelepem malem koščku sveta, ki je naša domovina, lepo. Nasmehnilo se drug drugemu, primimo se za roke, trdno jih stisnimo, ne bomo dopustili, da kdo obupa. Za otroke delamo, na vseh področjih. Za naše otroke. Zaupajmo drug drugemu. In ne pozabimo: brez kulture ne bomo obstali.*«

igralka Štefka Drolc

Nekaj misli o Prešernu

Vladimir Urbanc

Največji slovenski pesnik in mislec dr. France Prešeren je postavil temelje slovenski državi z besedami: »Tje bomo najdlji pot, kjer nje sinovi si prosti voljo, vero in postave.« V teh besedah je tudi njegova preroška napoved, da bomo Slovenci nekoč živeli v lastni državi. Njegove besede »Prost, ko je bil očkav, naprej naj bo Slovencev dom« so Slovincem odprle pot do državnosti.

O Prešernu je bilo prelitega že veliko črnila; prešernoslovci so ga največkrat obravnavali kot pesnika in misleca. Prešeren je povzdignil slovenski jezik, ki ga je takrat govorilo le preprosto ljudstvo, v visoko pesem, v kultiviran evropski jezik, enakopraven s številnimi drugimi jeziki, ki jih govore mnogi številčnejši narodi. Temeljito so bile analizirane tudi Prešernove poezije, njegova neuslišana ljubezen do Primičeve Julije, njegovi spopadi s konservativci, predvsem z jezikoslovcem Jernejem Kopitarjem, njegov odnos do kulturnih vprašanj, odnos do ilirizma in do takratnih aktualnih kulturnih vprašanj.

Prešernoslovci posvečajo Prešernu kot samostojnemu odvetniku v Kranju od leta 1846 do njegove smrti le malo besed. Ta čas naj bi imel kar dobre dohodke, tako da je odplačal vse svoje dolgove. Omikani ljudje so se radi zbirali okrog njega, bil je tudi šaljiv in zbadljiv. Njegovo poklicno delo označuje najtemeljitejša strokovna pripravljenost, čut za resnico in pravico. V Kranju je vodil pravde za pravice malih ljudi ter za pravice meščanstva zoper uradniško in policijsko samovoljo. Prešeren je bil izredno dobrotljiv, družil se je z naprednimi meščani in tudi s preprostimi ljudmi.

Prešeren je zložil eno samo pesem, ki se bežno dotakne njegovega pravniškega poklica: Dohtar, ti jezični dohtar! Napisal jo je v času, ko se je pripravljajal na odvetniški izpit.

Edini, ki je dr. Franceta Prešerna doslej obravnaval kot pravnika, je bil moj oče dr. Anton Urbanc, odvetnik v Ljubljani, ki je imel v načrtu, da temeljito prouči Prešernovo delo na poklicnem področju. Dolga leta je skrbno zbiral gradivo v Celovcu, na Dunaju in v Ljubljani, sodne in odvetniške spise, pri katerih je sodeloval Prešeren. O tem je izdal dve manjši študiji: Zakaj je dr. France Prešeren prisegel kot civilni in kazenski sodnik (Lj. Pr. V-1950, st. 471) in Ali je dr. France Prešeren za dosego doktorske časti res napisal disertacijo? (Pravnik VIII-1953, st. 14). To delo je izšlo tudi v posebnem, razširjenem odtisu (Ljubljana 1953).

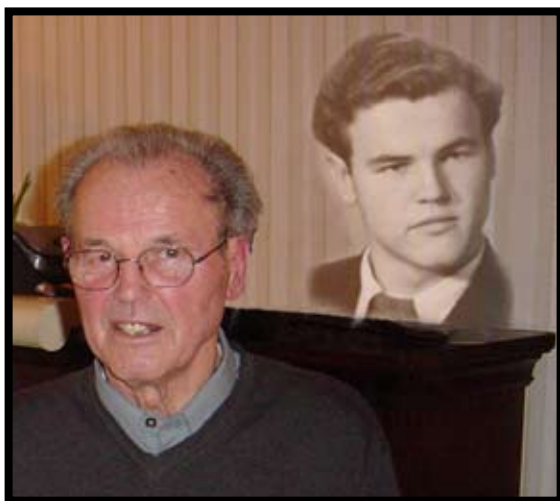
V rokopisu je imel še nekaj drugih spisov o Prešernu na njegovo odvetniško temo, toda prezgodnja smrt leta 1956 mu je preprečila, da bi napisal knjigo Prešeren kot pravnik in odvetnik.

Zame, ki živim v Kanadi, je še posebej zanimiv Prešernov odnos do tujine. Živo se spominjam profesorja Legiše, ki nam je v osmem razredu ljubljanske klasične gimnazije odkrival lepoto Prešernovih poezij. Kar dva moja sošolca – Janez Menart in Tone Pavček - sta se posvetila pesnikovanju.

Vsa leta, odkar živim na tujem, me vedno spremlja drobna knjižica Prešernovih poezij, ki jih tudi redno jemljem v roke, jih prebiram in razmišljam o njih, kadar utegnem.

Rudi Resnik

1924 - 2009

Rudi Resnik

Tako nesrečno je omahnil tistega novemberskega dne, da si je pri padcu zlomil kolk. Operativni poseg je sicer uspel, a je infekcija preprečila okrevanje. Od nas je odšel, zapustil pa je neizmeren zaklad, saj nam je dal vzgled, kako v preprostosti slediti Jezusovemu klicu služenja vsem, s katerimi se je srečeval v svojem življenju.

Odraščal je v družini, ki mu je že v zgodnji mladosti v dušo in srce vcepila delavnost, skromnost, predvsem pa poštenost; tem idealom je ostal zvest vse življenje. Z Anico sta si ustvarila dom, ki ni bil razkošen v materialnih ozirih, a bogat v lepem družinskem življenju. Šest otrok, trinajst vnukov in vnukinj ter šest pravnukov in pravnukinj je prejemale njegovo nesebično ljubezen. Za vsakega

je našel čas, razumevanje in s spodbudno besedo oblažil morebitne težave. Anica je nekoč dejala, da se z njim še skregati ni dalo, tak potrpežljiv in blag značaj mu je bil podarjen.

Bil je vedno pripravljen pomagati vsakomur, nikoli mu ni bilo odveč priskočiti na pomoč, kjerkoli je mogel. Koliko mladih je prevozil na vaje in razne nastope, nešteti člani Slovenske folklorne skupine Nagelj in igralci Slovenskega gledališča bi marsikdaj težko izvedli svoje poslanstvo brez njegove nesebične podpore. Bil je živ ud slovenske cerkvene skupnosti, aktiven član Slovenskega letovišča, iskren prijatelj v dobrem in slabem. Imel je čuteče srce do vseh v potrebi, saj je še za zadnji Božič poskrbel za vsakoletni dar v prid Victoria fonda.

Njegovo življenje se je dotaknilo nešteti Slovencev, čeprav se nikoli ni silil v ospredje, kar je bilo razvidno tudi iz velikega števila obiskovalcev v pogrebem zavodu in na pogrebni maši, kjer smo se zahvalili za njegovo prijateljstvo in za vsa njegova dobra dela. K zadnjemu počitku je bil položen 9. januarja 2009 na pokopališču Holy Cross Cemetery, kjer že počivajo številni njegovi sorojaki.

Naj mu bo lahka kanadska zemlja!

Milena Soršak

Janko Čadež

1921 - 2008

Janko Čadež

V Toronto General Hospitalu je 17. decembra 2008 v sedeminosemdesetem letu starosti umrl kanadski slovenski slikar Janko Čadež.

Janko Čadež se je rodil leta 1921 v Tržiču. Že kot otrok je kazal veliko zanimanje za risanje, še bolj pa se je za slikarsko umetnost navdušil, ko sta prišla slikarja Pirnat in Mezon poslikavat kapele v lokalni cerkvi. Po cele dneve ju je opazoval pri delu.

Pred vojno je bil nekaj časa zaposlen v Ljubljani kot aranžer v trgovskih hišah. Tam je spoznal znane slovenske slikarje, kot Smrekarja, Groharja, Jakopiča, Pengava in Vavpotiča ter njihova dela.

V začetku Druge svetovne vojne, ko so Ljubljano zasedli Italijani, se je vrnil domov in si našel zaposlitev v domačem kraju.

Zaradi razmer, ki so nastale v domovini, je odšel na Koroško, kjer se je vpisal na Višjo šolo za likovno umetnost. Tam je študiral slikarstvo, kiparstvo, keramično umetnost in dekoracijo notranje opreme. Stroške študija in bivanja si je zaslužil z delom pri arhitektu Mozerju.

Proti koncu vojne je bil mobiliziran. Po vrnitvi v domovino se je za nekaj let zaposlil v Tržiču, leta 1958 pa je odšel v

Nemčijo, kjer je dobil zaposlitev v studiu za reklamne filme. Po nekajletni zaposlitvi pri tem podjetju je ustanovil svoje podjetje za izdelavo industrijskih in reklamnih filmov, med drugim tudi za firmo British Petroleum. S svojim filmom je sodeloval tudi na festivalu v Cannu.

Leta 1970 se je z ženo Marijo, sinom Tomom in hčerko Marjeto preselil v Kanado, kjer se mu je rodil še sin Gregory. Zaposlitev je dobil pri nacionalni televizijski hiši CBC, kjer je delal kot grafični oblikovalec in animator. Sodeloval je pri produkciji raznih filmov, še zlasti o kanadskih slikarjih. Za film o Emily Carr je leta 1975 dobil Prix Anik Award. Njegovo delo je obsegalo tudi medicinske animacije za Hospital for Sick Children, sodeloval je pri oddaji The Nature of Things, pri dokumentarnem filmu Pierra Burtona The National Dream in pri otroški oddaji Mr. Dress-up. Za CBC je skiciral tudi prizore s sodnih procesov.

Janko Čadež je bil dolgoletni član Slovenskega lovskega in ribiškega društva. Za Lovski dom v Allistonu je izdelal velike freske v zgornji in spodnji dvorani. Od vsega začetka je sodeloval pri Lovskem vestniku, kot ilustrator in kot avtor literarnih prispevkov.

Širši slovenski skupnosti pa bo kot spomin nanj ostala freska starčka v točilnici slovenske cerkvene dvorane pri župniji Brezmadežne v Torontu.

Cvetka Kocjančič

Dr. Peter Klopčič 1925-2008

V Sunnybrook bolnišnici v Torontu je 9. decembra 2008 v štiriinosemdesetem letu starosti umrl dr. Peter Klopčič, starosta Slovenske ljudske stranke v Kanadi.

Dr. Klopčič se je rodil leta 1925 v Ljubljani. Njegovo mladost je zaznamovala prerana smrt mame, zatem pa še II. svetovna vojna. Med vojno je bil rešen iz vlaka, ki ga je peljal v italijansko internacijo. Potem je bil v partizanih in z njimi doživljal roško ofenzivo, konec vojne pa je dočakal na domobranski strani in se skupaj z drugimi slovenskimi begunci umaknil na Koroško. Med prisilno vrnitvijo si je s skokom iz vlaka rešil življenje in pobegnil v Italijo. V Milanu je nadaljeval univerzitetni študij, v Madridu v Španiji pa je opravil doktorsko disertacijo iz ekonomije.

Na univerzi v Madridu je spoznal Luiso Gallego Alfonso de Villagomey in se z njo leta 1954 poročil. V Madridu je imel dokaj dobro službo vodje statistike in marketinga v tovarni tovornjakov, vendar sta se z ženo odločila za preselitev v Kanado, kamor sta prišla leta 1958.

Pred prihodom v Kanado sta že imela dve hčerki, Luiso in Isabel, v Torontu pa sta se jima rodila še sinova Peter in Michael.

V Torontu je dr. Klopčič dobil državno službo na Uradu za transport, leta 1965 pa na ontarijskem ministrstvu za industrijo in trgovino. V Torontu se je povezal tudi s

Dr. Peter Klopčič

slovensko skupnostjo, še zlasti s člani nekdanje Slovenske ljudske stranke. Dr. Peter Klopčič je namreč v izseljenstvu nadaljeval delo dr. Miha Kreka, ki je leta 1945, kot član Slovenske ljudske stranke, postal član Unije evropskih krščanskih demokratov (UEKD). Za njim je zastopstvo prevzel dr. Puš, nato pa dr. Klopčič.

Dr. Klopčič je ohranjal članstvo Slovenske ljudske stranke v UEKD do leta 1990, potem pa ga je izročil slovenski SLS. Po mnenju političnih opazovalcev je to članstvo veliko pripomoglo k mednarodnemu priznanju Slovenije, ker so bili takrat krščanski demokrati na vladi v večini zahodnoevropskih držav. Zaradi navezanosti na predvojno SLS so bili njeni predstavniki veseli združitve SKD in SLS v ponovno najmočnejšo stranko v samostojni Republiki Sloveniji.

Dr. Klopčič je sodeloval tudi pri slovenski kreditni zadrugi Slovenija; med letoma 1973-1977 je bil njen predsednik. Več let je bil tajnik in predsednik Slovenskega doma v Torontu, pod okriljem Slovenskega kanadskega sveta pa je vodil številne seminarje.

Dr. Klopčič je zapustil ženo Luiso, hčerko Isabel, sinova Petra in Michaela, tri vnukinje in šest vnukov. K zadnjemu počitku je bil položen na pokopališču Holy Cross v Torontu, kjer počivajo številni drugi Slovenci.

Ivan Zakrajšek 1924-2009

Ivan Zakrajšek

4. januarja 2009 je v Torontu umrl znani slovenski družbeni delavec Ivan Zakrajšek. Pokojnik je bil rojen 13. februarja 1924 v Trebnjem na Dolenjskem, v znani Zakrajškovi družini, ki je imela

svoj izvor v bližnji podružnici na Grmadi. Ivan je bil bratranec pokojnega ljubljanskega nadškofa Alojzija Šuštarja, s katerim je ostal vse do njegove smrti tesno povezan, ne samo sorodstveno, ampak v resnični dejavni navezi.

Pokojni Ivan Zakrajšek se je po prihodu v Kanado iz avstrijskih begunskih taborišč kaj kmalu zaposlil pri znani prehranjevalni družbi Christie Bread v Torontu, kjer ga je doletela usodna prometna nesreča, ki mu je za vse življenje zadala neznosne telesne bolečine.

Ivan Zakrajšek se je takoj po prihodu v Kanado dejavno vključil v slovensko skupnost v Torontu in se predal združništvu. Postal je ustanovni član slovenske denarne ustanove Hranilnice in posojilnice Janeza E. Kreka. Več desetletij je bil član Upravnega odbora v najrazličnejših funkcijah, predvsem pa se je njegova prednostna sposobnost opazila pri hranilničnem predsedovanju. Ivan je idealno sledil ideji Janeza Evangelista Kreka in je združništvo tudi v Kanadi izjemno učinkovito in načrtno širil v dobrobit slovenski skupnosti v Torontu.

Vsi, ki smo z njim sodelovali, bodisi pri združnem delu ali pa pri slovenskem župnijskem občestvu, smo občutili, da smo z njegovo smrtjo izgubili zvestega, pokončnega in izredno sposobnega in resničnemu slovenstvu predanega prijatelja.

Dragi kolega Ivan, doživljaj sedaj večno blaženost... brez vsakršnih bolečin.

Dr. France Habjan

Novice

Nove knjige - Pri celjski Mohorjevi družbi je konec lanskega leta izšla novela Anka izpod peresa kanadske slovenske pisateljice Irme M. Ožbalt. Gre za biografsko zgodbo iz časov njene mladosti. Pri Novi reviji pa je konec lanskega leta izšla zbirka črtic kanadskega slovenskega pisatelja Teda Kramolca. O tem bomo več napisali v naslednji številki Glasila.

Jure Šterk izginil na obali Avstralije – Avstralske oblasti so na obali vzhodne Avstralije našle jadrnico legendarnega slovenskega jadrca Jureta Šterka, ki se je že 25. oktobra leta 2007 odpravil na plovbo okoli sveta. Ker Šterka ni bilo na njej, domnevajo, da je utonil. Od vpisa v Guinnessovo knjigo rekordov ga je namreč ločilo samo še nekaj mesecev jadrnanja. V

knjigo rekordov se je hotel vpisati s kar tremi podvigi: da bi bil najstarejši Zemljan, ki je obplul svet brez postanka, in to z doslej najkrajšo jadrnico, njegovo potovanje pa naj bi bilo najdaljše samotarsko jadrnanje brez postanka doslej. Predvidenih 15 mesecev bi tako preživel na 9,3 metra veliki jadrnici Lunatic, načrt pa je bil pluti po začrtani poti Izola–Gibraltar–Južna Afrika–Južna Avstralija– južni del Nove Zelandije–Južna Amerika–Gibraltar.

40-letnica poletov na Planici – Na tekmovanju med 18. in 22. marcem bodo v Planici praznovali 40. obletnico smučarskih poletov.

Tisk v Sloveniji – Raziskave kažejo, da se število bralcev tiskanih medijev v Sloveniji znižuje, izjema pa so brezplačniki. Prvič se je zgodilo, da v Sloveniji ni več tiskane edicije, katere eno izdajo bi v povprečju bralo več kot 400.000 ljudi. Najbolj brani časopis je Nedeljski dnevnik, najbolj bran dnevnik pa Slovenske novice. Bolj ko ljudje uporabljajo internet za dnevne novice, manj kupujejo časopis. Raziskava je pokazala, da 54 odstotkov Slovencev uporablja internet.

Nagrada slovenskemu zdravniku – Splošni zdravnik v mariborskem Zdravstvenem domu Adolfa Drolca Štefak Grmec s sodelavci je pred kratkim prejel nagrado Ameriškega združenja za srce za najboljše raziskovanje na področju oživljanja. Slovenski projekt je bil po oceni komisije najboljši med več kot 1500 idejami na področju oživljanja in intenzivne medicine. Slovenski nagrajenci so bili eni redkih evropskih dobitnikov v zgodovini te organizacije.

Konec stavke na univerzi York – Ontarijska vlada je 29. januarja z zakonom prekinila stavko profesorjev in njihovih asistentov, ki je trajala od 6. novembra 2008. To je bila najdaljša stavka na univerzi za angleško govoreče študente v Kanadi in tretja stavka na York univerzi, zaradi katere so pouk morali podaljšati v poletne mesece.

Partnerstvo med Fiatom in Chryslerjem – Italijanski proizvajalec avtomobilov Fiat se že nekaj časa dogovarja z ameriškim Chryslerjem o strateškem partnerstvu, kar naj bi Fiatu omogočilo dostop do Chryslerjevih tovarn in prodajne mreže v ZDA, tako da bi lahko tam prodajal svoje modele Alfa Romeo in Fiat 500, medtem ko bi Američani dobili dostop do Fiatove prodajne mreže v Evropi in Latinski Ameriki. Fiat želi kupiti 35 odstotkov Chryslerjevih delnic in kasneje postati večinski lastnik.

Pokol puranov zaradi azijske gripe – Na farmi v Abbotsfordu, blizu Vancouvra so med purani zasledili virus azijske gripe, zato je agencija Canadian Food Inspection odločila, da je treba pobiti vseh 60.000 puranov, da se bolezen ne bi prenesla na druge farme in na ljudi.

Potniško letalo pristalo na reki Hudson - 22. januarja je potniško letalo Airbus A320 družbe US Airways trčilo v jato ptic, zaradi česar je prišlo do okvare motorjev in letalo je moralo takoj po vzletu v New Yorku pristati. Zaradi spretnosti pilota in čudežnih naključij je letalo srečno pristalo na vodi. Preden je potonilo, so se iz njega rešili vsi potniki in člani posadke.

Pomanjkanje zdravnikov v Ontariu – Ocenjujejo, da je v Ontariu 500.000 prebivalcev brez osebnega zdravnika in se po zdravstveno pomoč zatekajo v klinike in na urgentne oddelke bolnišnic. Telehealth Ontario, brezplačna vladna telefonska svetovalnica, bo kmalu dobila posebno številko, na katero bodo lahko klicali tisti, ki bodo želeli, da jim svetovalnica poišče zdravnika. Ker zdravniki še zlasti neradi sprejmejo za nove paciente osebe s kompliciranimi zdravstvenimi problemi,

bo vlada dala enkratno finančno vzpodbudo zdravnikom za novega pacienta.

Šport in politika – Na svetovnem rokometnem prvenstvu, ki je potekalo na Hrvaškem, se je 23. januarja zgodil incident brez primere. V mestu Zadar je župan dal umakniti vse zastave držav udeleženk, in sicer zato, ker je med zastavami v mestnem središču visela tudi zastava države Srbije, ki je bila ena od udeleženk svetovnega prvenstva.

Polka maša

V nedeljo, 15. februarja je bil za župnijo Brezmadežne v New Torontu poseben dan. Ob 25. obletnici prve angleške maše je bila organizirana »polka maša«, katere se je udeležilo izredno veliko število rojakov, ki so doživeto spremljali bogoslužno daritev.

Tekst cerkvenih pesmi v angleščini in slovenščini je bil spremljan v taktu slovenske narodne glasbe, ki je vse prisotne navdala s posebnim veseljem. Besedilo na ekranu je večino vernikov pritegnilo, da so glasno prepevali, posebno je bilo to občutno pri zaključni pesmi Marija, skoz življenje...

Katoliška ženska liga je poskrbela za družinsko kosilo v dvorani s pestrim programom, katerega se je udeležilo preko 400 faranov. Vsa zahvala organizatorjem k odlično izpeljani zamisli, saj smo vsi začutili našo pripadnost.

Sveti trije kralji - Legenda

Ivan Tavčar

Trije mogočni kralji so jezdili mimo oaz po peščenem morju. Tihotna noč je že visela nad puščavo. Posamezne skupine temnih palm so molče kipele kvišku in večne zvezde so utripale na visokem nebu, kot da bi pričakovale nekaj nenavadnega, nekaj slovesnega, kar ima prestvariti ves svet.

Vse je bilo tiho, upanja polno in je čakalo!...

Zdajci pa je dihnilo nekaj kot življenje v naravo in vse je zatrepetalo in zažarelo v veselju. Zašumele so palme in se sklonile druga k drugi – žarneje so zasijale nad njimi.

Izza obzorja je priplavala zvezda, večja in svetlejša od vseh drugih. V angelsko milobo je bila zavita in nikdar je ni bilo preje. Na zemlji pa je zavihral legak zefir in jo božal in sladke pesmi pel – o ljubezni.

“Pax hominibus!” je trepetalo v zraku in jo objemalo...

In sveta noč je nastopila v vsem svojem veličanstvu. Ljubezen je bila rojena, v sveti noči je bila rojena. Dopolnile so se sanje, ki so jih sanjala stoletja, uresničila so se težka pričakovanja narodov.

Sveti trije kralji so se odpravili za ljubeznijo in so jo iskali in so šli za svetlo zvezdo, ki jim je na nebu pot kazala...

V betlehenskem hlevu je bila rojena ljubezen in na ostro slamo je bila položena... Tako je bilo sojeno od začetka...

In so prišli trije kralji in so pokleknili pred lesene jasli. S seboj pa so prinesli svetle zaklade, obilo zlata in kadila in vse so darovali mladi ljubezni; in svoje krone so sneli z glave in jih deli na tla in so ljubezen molili – sveti kralji.

Leta so minila in ljubezen je rasla; veseli so je bili ljudje, vesel je bil Gospod Bog. In

takrat je zadonela visoka pesem ljubezni – Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe! – Ljubi svojega sovražnika! – Ne sodi, da ne bodeš sojen! –

A ljudje je niso poslušali; odpodili so jo od sebe in na križ so jo pripeli in krvavo so jo bičali, ljubezen, in trnovo krono so ji posadili na glavo.

Ljubezen pa je odvrnila: “Odpusti jim, oče, saj ne vedo, kaj delajo!” In ti poslednji glasovi umirajoče ljubezni so doneli kot žareče iskre v temoti. Potem pa je ljubezen izdihnila.

In razposajeni vojščaki pod križem so strgali suktnjo raz njeno razbolelo telo in so jo razrezali na kose in vadlali zanje. Potem so jih vzeli in zaviti vanje so se razkropili kot kobilice po širnem svetu, vsenaokoli pojoč: “Mi vam oznanjamo ljubezen. Mi smo njeni apostoli!” Še danes hodijo po zemlji in po ovčji koži lahko spoznate volkove.

Truplo mrtve ljubezni so zakopali in težko skalo so položili na grob, da bi ne vstala nikdar več.

Ali vendar je vstala in zapustila tesno svoje ležišče in šla med ljudi. A ljudje je niso spoznali in le v redkokatero srce je posijala njena luč; množica pa je raje tavalala naprej v temoti...

Še danes stopa med človeškim rodом plaho kakor otročaj. Ni si ustvarila kraljestva na tem svetu: srce človeško je njeno vladarstvo. Ni si zgradila zlatih oltarjev: srce človeško je njen oltar. Ni si sezidala velikih templjev: srce človeško ji je neizmeren tempelj.

Ali le malo je človekovih src današnji dan, malo svetih kraljev, ki bi stopali za ljubeznijo.

The Love Letter

Anne Urbančič

Thin and light as onionskin, the airmail envelope arrived at the wrong house. But Genovefa soon found out as word swiftly travelled among the neighbours that she had received a letter from Canada. It seemed the whole village already knew who sent it; in her heart, Genovefa also knew, and felt excited, but also anxious about its contents.

The writer was a young man named Rafko Pregelj, a family friend who had grown up in a small village about 3 km away from Genovefa's family and had gone to Canada in 1956. At the time, Genovefa worked in a textile factory in Ajdovščina, near her home village. She had dreams of a future husband and a life-long partnership and raising a family. She and Rafko had

her friends started calling her 'the widow'. And now, after so much time and from so far away, the letter. What to do? After reading it, Genovefa made up her mind not to answer it.

Rafko had written from Port Arthur, now Thunder Bay. The journey to the town had been a lengthy and solitary one. He had hurriedly bid his mother goodbye one Sunday evening, and then with two others, he escaped the post WW2 oppression of Slovenia, travelling a full day and a half to reach the Italian border. He had told no one of his plans. A refugee camp in Trieste became home for the next two years. But as others left for ports far away, Rafko too decided to try his luck elsewhere. He selected Canada as his destination although the country was totally unknown to him.

The propeller plane that transported him from Milan to Montreal took two days because of the numerous stopovers; immediately following this first leg of the tiresome trip, Rafko found himself on a train for another two and a half days. He arrived in Winnipeg in late August, then travelled on to a nearby dairy farm where he worked for the next three months. Just before Christmas he relocated, and began work as a logger at a camp on the Oba River. Oba, then a village with twenty or so houses about 450km north of Sault Ste. Marie, was full of young immigrants hired as lumberjacks. Rafko made friends, including some Slovenians of his age. But he continued to think about a certain young woman in Slovenia. He decided to write to her about his life in Canada. But Genovefa did not respond for a long time.

Finally, an answer to his letter brought

Rafko and Genovefa on their wedding day (1961)

been seen walking together in the villages, but had not made any commitments to each other. Then, one night in 1954, he had simply disappeared. Gone with no goodbye. She had felt desolate; her abandon showed because

encouraging news. In the exchanges that followed, it became clear to both of them that their relationship was serious and heartfelt, despite the miles separating them. Genovefa agreed to join him and start a new life in Canada. In February 1961, she arrived in Genoa to board the *Irpinia*, which was headed for Montreal. The port, blocked by mid-winter ice, necessitated a detour to Halifax. That meant getting to Montreal at her own expense, an expense she could not afford. Some nuns bought the fare for her. When she arrived in Montreal under freezing rain, her baggage lost somewhere in the mix-up of the changed ports, she felt completely unsure of her decision to come to Canada. A fellow traveller, however, befriended her when she boarded her train for Port Arthur; she and her son helped Genovefa during the trip, even insisting on paying her expenses on the train. Three weeks later, in April 1961, Genovefa and Rafko were married.

The young couple decided to move to Sudbury where Rafko could join his brother working in the mines. As luck would have it, they arrived just as miners received lay-off notices.

Rafko found a job in the construction industry in Sudbury. Nor did that work out successfully. Since Genovefa's brother had settled in Toronto, and another one of Rafko's brothers had found a new life in St. Catharines, the couple, now with baby Margaret, decided to follow them.

Rafko went on ahead as Genovefa waited for the moving men. The movers drove in from Winnipeg with a truck already half filled with someone else's belongings; they too were eager to head for Toronto. They loaded all the Pregelj's owned, quick as a wink. In went the boxes and the furniture, off sped the truck. Only then did Genovefa realize

that the movers, in their efficient haste, had driven off with everything, including the pair of shoes she had intended to wear on the train later that night. Her landlady came to the rescue, and so Genovefa arrived in Toronto in a pair of old sandals much too big

Rafko and Genovefa with daughters in the 1960's

for her feet. That night, as they slept, their bed, damaged by the same hasty movers, collapsed; Rafko and Genovefa had to hunt around looking for a brick to prop up the broken leg.

Rafko had found temporary lodgings for them in the home of an Italian lady who spoke little English and who was quite unused to central heating. Genovefa and Rafko remember how she trembled in panicked fear each time awesome rumbling noises emanated from the basement furnace. By the time their second daughter, Judy, was born, the Pregelj family had moved several times in west-end Toronto. Discouraged by both housing and job possibilities, they decided to return permanently to Slovenia.

But the situation there was no better, and five weeks later, they started all over again in Toronto. This time, Rafko was able to find work at American Standard, where many other Slovenians had employment. He remained there until his retirement. In October 1967, the Pregeljs became proud owners of their first house, only to learn a few months later from their tenant that they were to be expropriated because of plans for a new school. House hunting on foot in the middle of a cold Toronto winter became a difficult challenge. But they did find another home and stayed there until the girls completed grade school; later they bought their present home in the Etobicoke area of Toronto. Throughout the years, Genovefa and Rafko and their daughters have participated in the many events and activities of Marija Pomagaj parish and also of the Marija Brezmadežna parish. The intricate altar cloths at Marija Pomagaj, and in the Dom Lipa Chapel, are the work of Genovefa's hands; she is an expert lace-maker and has taught her daughters as well.

It is February, the month dedicated especially to lovers, the month of valentines and love letters. And because love is such a mysterious entity, we'll never know what compelled Rafko to write after two years of silence, and what made Genovefa change her mind and decide to write back after all.

Perhaps your family too has a similar story. The Canadian Slovenian Historical Society gives all Canadian Slovenians an opportunity to cherish their stories forever. You can help carry on the important work of the CSHS volunteers by becoming a member or by donating documents and artefacts of your own or your family's immigration history to the Archives. We

Daughter Margaret, Genovefa and Rafko

are members of the Archives Association of Ontario (AAO) and of the Canadian Oral History Association (COHA) Look for us at community events. Our Kdo Smo? Program looks to identify Canadian Slovenians in numerous group pictures. Our Povejte Nam Kaj Program tapes the stories of arrival in Canada. For more information about joining our volunteers, or to donate articles/ documents to the archives, contact the CSHS at:

Canadian Slovenian Historical Society
c/o Dom Lipa, 52 Neilson Dr.
Etobicoke ONT M9C 1V7
or by email:
cshs@look.ca
Or email the archivist, Nichole Vonk:
NVonk@united-church.ca or
nickvonk@hotmail.com

Our next *Povejte nam kaj!* Oral History Taping Day will be held in the Dom Lipa Auditorium on Sunday April 26 from 2-5 pm. We hope to see you.

Spored prireditev
Od 21. februarja do 17. maja 2009

Datum	Prireditelj	Kraj	Prireditev	Tel. številka
Februar 21	Slovensko letovišče	Browns Line	Pustna zabava	905-629-7614
21	Sv. Gregorij Veliki	Hamilton	Pustovanje	905-561-5971
22	Sava	Breslau	Občni zbor	519-884-4736
28	VSKO	Hamilton	Občni zbor in banket	416-259-1430
Marec 1	Župnija Brezmadežne	Browns Line	Misijonska tombola	416-255-2721
1	Sv. Gregorij Veliki	Hamilton	KWL Bazar	905-561-5971
7	Sava	Breslau	Spomladanski banket	519-884-4736
8	Victoria Sklad	Browns Line	Talent show	905-276-7258
8	Triglav	London	Koline in maša	519-461-0653
14	Bled	Beamsville	Lovski banket	905-563-1500
15	Krek Credit Union	Browns Line	Občni zbor	416-252-6527
15	Sava	Breslau	Slovenska maša	519-884-4736
22	St. Joseph Society	Hamilton	Banket	905-561-5971
28	Lipa park	St. Catharines	Miss Slovenia banket	905-685-8103
28	Kanadski slovenski kongres	Browns Line	Občni zbor-Kulturni program	905-544-1471
29	Slovenski park	Hwy. 6	SCCN Meeting	905-934-2557
29	Triglav	London	Občni zbor	519-461-0653
April 5	Sava	Breslau	Slovenska maša	519-884-4736
18	Triglav	London	Članski banket	519-461-0653
18	Zvon	Windsor	82 let kulture v Windsorju	905-274-6391
19	Župnija Brezmadežne	Browns Line	Birma	416-255-2721
19	Bled	Beamsville	Nastop zbora iz Tepanja, Slo.	905-563-1500
19	Slovenski park	Hwy. 6	Občni zbor	905-934-2557
19	Holiday Gardens	Pickering	Občni zbor	416-431-9109
25	Slovenski park	Hwy. 6	Spomladanski banket	905-934-2557
25	Belokranjski klub	Browns Line	Jurjevanje	416-726-1070
26	Sv. Gregorij Veliki	Hamilton	Spomladanski banket	905-561-5971
Maj 2	Lipa park	St. Catharines	Materinski dan banket	905-685-8103
2	Slovenski park	Hwy. 6	Vinski sejem	905-934-2557
3	Bled	Beamsville	Materinski dan	905-563-1500
3	Sava	Breslau	Slovenska maša	519-884-4736
9	Sava	Breslau	Materinski dan banket	519-884-4736
9	Holiday Gardens	Pickering	Spomladanski banket	416-431-9109
10	Triglav	London	Materinski dan	519-461-0653
10	Sv. Gregorij Veliki	Hamilton	H.W.S.C.S - Materinski dan	905-561-5971
10	Zvon	Windsor	Materinski dan	905-274-6391
10	Slovensko letovišče	Bolton	Materinski dan	905-629-7614
16	Slovenski park	Hwy. 6	Piknik	905-934-2557
17	Slovenski park	Hwy. 6	Piknik	905-934-2557

You DON'T need to GAMBLE with YOUR INVESTMENT

PUT YOUR RRSP MONEY INTO A GIC

3.50%

Earn 3.50% on a 4 or 5- year non-cashable term deposit when you make a new RRSP contribution or when you transfer-in RRSP funds to Krek Slovenian Credit Union from another financial institution.

The deadline for RRSP contributions is March 2, 2009.

RRSP LOANS @ KREK PRIME!

Don't miss the chance to save for your retirement!
Borrow money to make your investment, and
DON'T MAKE A PAYMENT FOR 90 DAYS!

For more information on other investment choices available to you, please contact our main office!!!

416-252-6527

Krek Prime is currently 4.0% and is subject to change. Offer available until March 2, 2009.

HEAD OFFICE

747 Browns Line,
Etobicoke, Ontario M8W 3V7
Tel.: (416) 252-6527
Fax: (416) 252-2092

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

YOUR FOUNDATION FOR FINANCIAL GROWTH

www.krek.ca

BRANCH OFFICE

611 Manning Avenue, Suite 100,
Toronto, Ontario M6G 2W1
Tel.: (416) 532-4746
Fax: (416) 532-5134

Slovenia
Credit Union

www.sloveniaku.on.ca

Helping you reach your goals

Become a member today!

Personal Service

Prime Loans

Free Online Banking **Open Mortgages**

No Fee Chequing

RESP

Student Saver

Interac

Mastercard

RRSP

Main Office

725 Brown's Line
Toronto, ON M8W 3V7
Tel: 416-255-1742

Manning

611 Manning Ave.
Toronto, ON M6G 2V9
Tel: 416-531-8475

Hamilton

23 Delawana Drive
Hamilton, ON L8E 3N6
Tel: 905-578-7511

Toll Free 1-888-SCU-1742